

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografa:
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrierile neratificate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.

INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anulări:
în Viena: M. Deke, Heinrich
Schubert, Rudolf Mosse, A. Oppel's
Nachfolger; Anton Oppel's, J.
Linnauer, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agence Havas. Suc-
cursale de România; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.

Prețul inserțiilor: o serie
completă pe o coloană 6 cr. și
3 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învoială.

Reciame pe pagina a 3-a o
costă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMER DE DUMINECĂ 42)

„Gazeta” ieșe în săptămână di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 3 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.

Administratiunea pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul
I: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 10 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 224. — Anul LVIII. Brașov, Duminecă, 8 (20) Octomvire 1895.

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Octomvire 1895 st. v.

Se deschis nou abonament la
care invităm pe toți amicii și sprij-
nitorii fidele noștri.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 12 fl.
pe șase luni 6 fl.
pe trei luni 3 fl.

Pentru România și străinătate:
pe un an 40 franci
pe șase luni 20
pe trei luni 10

Abonamente la numerele cu data
de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 2 fl.
pe șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate:
pe un an 8 franci
pe șase luni 4

Abonarea se poate face mai ușor
prin **mandate postale.**

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Cutezarea de unde le vine?

Cutezanța, cu care contrarii noștri își urmăresc ținta flor nebună de maghiarisare, a ajuns la culme. Despre acesta ne poate couvinge mai ales purtarea lor în adunările generale comitatense.

Unde se pomenea înainte cu 15—20 de ani ca în comitatele ardelenesci locuite în majoritate de Români, Ungurii să vină cu propuneri de maghiarisare și să cêră pe față, sprijinirea și primirea lor?

Pe atunci încă maghiarisatorilor nu le crescuse creșta așa de mult. Nu se simțiau încă așa de tari, ca să cuteze a ne ataca pe față luându-și masca de pe obraz.

Și decă nu îndrăneau, cauza de căpeteniă era, că se temeau de falanga luptătorilor români, cari,

deși erau aprôpe pretutindenți în minoritate, își apêrau energie și cu bărbăția interesele lor naționale.

Cutezarea contrariilor a crescut așa de mult numai de când a slăbit lupta Românilor în comune, în comitate și pretutindenți și la toate ocaziunile în țera întrégă.

Odinioră premergeau cu pildă bună în privința acêsta Români din comitatul Cojocnei. Luptele lor în congregațiile comitatense erau pe cât de însuflețite, pe atât de hotărâte în apêrarea drepturilor poporului român.

Cine mai aude astăzi de asemenea lupte în acest comitat? Și așa de arêndul în cele mai multe comitate locuite de Români, cine își mai ridică glasul pentru drepturile poporului și în contra încălcării lor și a abuserilor celor dela putere?

Putem să numărăm pe degete acele comitate, unde nu s'a dat cu totul uitărei îndatorirea morală și națională de-a lupta în contra sistemului asupritor chiar și atunci, când dinainte se pôte sci. că cauza apêrată nu va reuși, avênd contrarii noștri majoritatea în congregațiile tuturor comitatelor, afară de unul singur.

E de lipsă să luptăm și să vedim mereu, că suntem și noi aici și că trebuie să se țină sêmă și de drepturile și de interesele noastre naționale, căci, deși nu vom avê pentru moment alt succes, una vom dobândi însă, prin astfel de purtare, în tot cazul, și adecă vom face cel puțin ca adversarii noștri să nu ne desprețuiescă, ci să ne respecte și să își mai pună frêu pofteilor de domnire și de maghiarisare.

Decă ast-fel ar fi luptat toți Români în toate părțile nu s'ar fi putut întâmpla, ca un comitat din Ungaria, unde asemenea trăesc Români deși puținți la număr, să îndrănescă a cere dela comitatele ardelenesci să sprijinescă nisce reprezentațiuni nemernice, cum este reprezentația

comitatului Cianad — despre care e vorba aici, — în cauza prefacerii școlilor populare în școle de stat.

Audiți acolo! S'au tređit papricașii din țera unгурescă într'o di să cêră nici mai mult nici mai puțin, decăt ca toate școlele confesionale să se prefacă în școle de stat. Acêsta este una cu maghiarisarea, căci scim forțe bine ce însemneză o școlă de stat, căreia să i-se inpună ca limbă de propunere limba „statului“.

Mai multă îndrăsnelă însă decăt împintenaii șovinisti dela Cianad au dovedit acea mână de Unguri, cari stăpânesc adî comitatul Hunedorei, când în ultima congregațiune din Deva au propus să fiă sprijinită amintita reprezentația a comitatului Cianad cu ôre cari modificări încornurate, făcute tot în înțeles șovinistic.

Membrii români ai congregației d-nii Hossu-Longin, Protopopul Demian și Dr. Aurel Munteanu, au protestat în contra propunerii îndrăsnete a Ungurilor, cari într'un comitat atât de românesc ca al Huniădorei, nu se sfiesc de-a cere sprijinirea reprezentației celor dela Cianad, ce n'are alt scop decăt maghiarisarea întregii instrucțiuni publice din Transilvania și Ungaria.

Asemenea au protestat și membrii români ai congregației din Brașov contra aceleiași reprezentațiuni. Aici însă comisiunea permanentă propusese a se lua reprezentația din Cianad numai simplu spre sciință.

Români au cerut să nu se ia spre sciință fiind îndreptată în contra intereselor culturale și naționale ale populațiunei comitatului, ér Sașii verđi au propus să se ia spre sciință însă numai cu observarea, că adunarea nu-o pôte aproba. E trist și umilitor pentru Sașii moderați, cari formeză majoritatea în congregația, că ei cu toate astea au primit propunerea de luare spre sciință, fără de nici o altă observare.

Au mai protestat pe lângă

Români din comitatul Hunedorei și al Brașovului și cei din Caraș-Severin în contra uneltirilor de maghiarisare, și încă bărbătesce, dér ce să șicem, când trebuie să aflăm, că dintre 200 de membri în Caraș-Severin au fost la congregația numai 30 și și aceștia s'au desbinat, când veni lucrul la votare, în două tabere, că în Hunedóra au fost numai câți-va membrii români ér în Brașov abia jumătate din membrii români la congregația?

Și cum stăm cu lupta în celălalte comitate? Cum stăm acum în ajunul așa numitei restaurațiuni comitatense?

**La alegerea de deputat dietal
în cercul I electoral al Brașovului.**

În vederea alegerii supl. de deputat dietal în cercul I elect. al Brașovului, ce se va face Marți în 22 Octomvire st. n. comitetul clubului electoral român din Brașov a decis, în ședința sa dela 19 Octomvire n. c., de a enuncia:

că atitudinea alegătorilor români fiind stabilită prin hotărârile conferențelor noastre din anii 1892 și 1893, cari față de alegerile dietale au decretat pasivitatea absolută și generală pentru toate cercurile din Transilvania și Ungaria, alegătorii români din cercul I electoral orășenesc al Brașovului nu vor lua parte la alegerea suplimentară dela 22 Octomvire a. c.

Comitetul electoral sâșesc din loc a decis cu majoritate de voturi, ca în locul lui Adolf Zay, care primind postul de consilier ministerial în ministerul de comerț, și-a depus mandatul de deputat, să fiă candidat d-l avocat Dr. Carl Schnell în cercul I devenit vacant.

Sașii verđi în numele unui grup de peste 100 de alegători, au cerut în ședința comitetului electoral, ca să se facă o alegere prealabă de probă și candidatul sas pe care l va desemna acêsta alegere să fiă ales. Propunerea lor însă fú respinsă.

În urma acêsta „comitetul de trei-șeci“ al Sașilor verđi a hotărit, ca Sașii

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Cotoșman nădrăvan.

A fost odată ca nici-odată.

A fost odată o păreche de ômeni. Ei n'aveau copii. Într'o di fiind cu voiă bună, dișe bărbatul cătră femeia:

— Soro, dela mila lui Dumneđu noi n'avem copii. Să mergem pe câmp, și ce vom găsi, aceea să ne fiă de copil.

— Bine diți dumnêta, frate. Așa să facem, decă ast-fel ai găsit dumnêta cu cale.

Veđi, că ei trăiau bine, și nevasta nu eșia din cuvântul bărbatului nici cât negru sub unghia.

Făcură o azimă, luară și nițică le-gumă, le puseră la traistă și plecară.

Aide aide, mergênd povesteau și rîdeau, și cu ochii în toate părțile căutau.

Când étă, că dete peste un pisiu jil-gărit, jigărit și urduros, îl luară și îl adu-seră acasă. Il îngrijiră și îl crescură ca pe copilul lor. De ce trecea, d'ia se făcea mai frumos, până ce se făcú un cotoșman numai de drag să privesci la el.

Nu mai puteau de bucuriă ômenii, căci aveau și ei pe ce pune ochii în casa lor, când se sculau dimineța. Mai înainte casa li-se parea pustie.

Cotoșmanul era un pisic cu minte. Șorecii nu se mai stăveau prin casa aceea. Când ședeau casnicii la lucru érna în nopti d'alea lungile și spuneau la snôve și la ghi-citorii, cotoiul sta lângă dênșii și torcea. Când stăpâna casei făcea la ciorap, pisioul se juca cu ghemul. Dêră nu-l încurca, ferêscă Dumneđu. Cum făcea el, cum dre-gea, se juca așa de frumúșel, în cât ghe-mul nici nu se desfășura, nici nu se încurca. Câte-odată îl lua în lăbușele lui de dinainte, fiindu-l ca un om, și se trântea cu el pe spate, altă-dată îl făcea să se dea d'a rostogolu, lovindu-l cu câte-o labă, și se repeșea după dênșul ca după șoreci.

Când stăpânul casei se juca cu dên-sul, ferita sântul să-l șgărie, pare că-și pi-lise ghiarele. Când îl mângăia, cunoșcea el, că-l iubesc, și se întorcea și el cu lă-bușele și mângăia pe stăpănu-sêu, dêră tot cu ghiarele ascunse, o mângăiere lină ca mătasea.

Pe lângă acestea era așa de cuminte, în cât casnicii îl lăsausé îngrijescă de pui și să le dea de mâncare; érá cotoșmanul nici că se gândea să se dea la ei. El nu era de cei ce își bagă botul prin toate vasele. Cât despre óla cu smântână nici pomenelă nu era să-l fi prins vr'odată la ea, orî să dea cu praștia prin bucățelele de friptură de pe grătar. Era un mătoi cum nu este altul în diua de adî.

Nu mult după acêsta, femeia se simți îngreunată. Atunci să fi veđut bucuriă pe casnic, în cât nu-i ținea pământul. Érá când fú la facere, născú un copilaș gras și frumos și sântos.

Crescú copilul și se făcú mare. Nu se despărțea de pisiu nici cât ai da în cremene. Amêndoi se jucau, amêndoi mân-cau la masă, amêndoi se culcau.

Părinților copilului nici că le trecea prin minte să oprêscă pe cotoșman. Ba încă îl îngrijea ca și pe copilul lor, fiind-că diceau ei, a întrat cu noroc în casa lor, este ugurliu, adecă dobândise un copilaș.

De la o vreme încôce însă, veđură, că dau îndêret. Unde până aci era belșugul

în casa lor, acum ajunseră negustori grei ca fulgul pe apă, cum se dișe. Cu toate astea părechea de ômeni nici că se gânde-a să cearți împotriva lui Dumneđu. Ea era multumită, că dobândise copil și alt nimic.

Mai trecú ce trecú, și amêndoi bêtrânii dară ortul popii, rămâind în urma lor casa tócă și o sêrăciă luciă.

Copilul se alese cu cotoșmanul. După ce veđú, că numai are de nici unele, și nici părinți, se puse pe un plâns de-ți era mai mare jalea de dênșul. Atunci cotoșmanul îi dișe:

— Stăpâne, nu te credem așa slab de ânger. Ești cu mine. Nu te întrista așa de mult. Precum părinții tói au îngrijit de mine, așa și eu sunt dator să îngrijesc de tine. Și precum tu nu m'ai deslipit de lângă tine, nici cât ai clipi din ochi, așa și eu nu mă voi deslipi de tine, până ce nu te-oiú căpătui, și nu te-oiú vedea om în rëndul ômenilor.

Pasămi-te cotoșmanul era nădrăvan. Băiatul însă rămase cu ochii pleođiți la dênșul când îl auđi vorbind.

verđi se se abțină dela alegerea întregitoare din 22 I. c. și numai atunci, când alegătorii maghiari din cercul I. al orașului Brașov și-ar pune un candidat propriu, Sașii verđi se voteze pentru candidatul Sașilor „liberali“ (gubernamentali) pentru că în toate împrejurările dorește, ca acest cerc să fie reprezentat de către un Sas.

Revista săptămânei.

Episcopat maghiar greco-catolic. Foile ungurești spun că între „Maghiarii greco-catolici“ din Hajdudorog s'a pornit o mișcare pentru de-a mijloci, ca de-odată cu serbarea milenului să se înființeze o nouă episcopie greco-catolică a căreia limbă liturgică să fie limba maghiară.

Vorba e însă, că Maghiarii greco-catolici nu există, prin urmare nu pentru Maghiarii este să se facă acea episcopie, ci pentru nemaghiarii greco-catolici. Renegații Ruteni greco-catolici încă pe timpul lui Trefort și a lui Csaky ceruseră să se traducă cărțile bisericești gr. cat. în ungurește. Prin 1883 guvernul a și promis, că va suporta cheltuielile de lipsă pentru traducerea cărților bisericești și pentru maghiarizarea ritului bisericesc gr. cat., dăr afacerea nu s'a putut duce cu totul în îndeplinire. A trebuit să vină milenul, pentru ca de-odată cu maghiarizarea numelor de persoane, de sate etc. să se ceară din nou și maghiarizarea ritului bisericesc gr. cat. Pote că o vor face și acesta, căci fiind vorba de maghiarizare, ce nu sunt în stare să facă șovinii maghiari? Statul „maghiar“ va avea cel puțin și o biserică a renegaților, ai căreia credincioși vor fi însă numai Rutenii.

Nou minister în România. Luniă trecută s'a ținut în București un consiliu de miniștri, presidat de M. S. Regele Carol. În acest consiliu ministerul a spus Regelui, că află de lipsă, ca alegerile viitoare pentru camera română să se facă în Noemvrie și nu în Februarie 1896. După ce însă Regele nu primi această propunere a ministerului conservator care a purtat în mână frânele guvernului român din 1888 până astăzi, și în a cărui frunte stătuse ministrul-șef depuse dimisiunea în mâinile Regelui. În urma acesta Regele Carol însărcină cu formarea noului minister pe Dimitrie Sturdza, capul partidului liberal. Sturdza își formă un cabinet din omenii partidei sale, și diferitele resorturi ministeriale se împărțiră în următorul mod: Dim. Sturdza, șeful consiliului și ministru de externe; N. Fleva, interne; E. Stătescu, justiție; C. Stoicescu, lu-

roări publice; G. Cantacuzino, finance; G. Palladi, domenii; General Budișteanu, război; și P. Foni, instrucție și culte. În 16 c. acest minister a depus jurământul în mâinile Regelui, și Joi toți noii miniștri s'au prezentat pe la ministeriile lor.

Corpurile legiuitoare române s'au convocat pe astăzi, Sâmbătă, pentru-ca să li-se cetască ordinul Regelui, prin care ele sunt dizolvate, și prin urmare au să se facă nouă alegeri.

Cei opt foști miniștri conservatori au fost primiți alaltă-eri de către M. S. Regele în obicinuita audiență de concediu. Suveranul a trimis apoi d-lui Lascar Catargiu protretul Său cu o inscripție autografă.

Tumulte din imperiul turcesc. Tumulte din Constantinopol și din alte părți ale imperiului otoman încă nici acum n'au încetat. Am amintit înainte cu două săptămâni despre turburările și demonstrațiunile, pe care le puseră la cale Armenii din capitala Turciei. De atunci aceste demonstrațiuni s'au lăsat prin totă țera, unde locuiesc pe lângă Turci și Armeni. Și de și sosiră și sosesc vești de răzvrătiri, bătăi și omoruri. Astfel se depeșază cu datul de 17 c. din Trapezunt, că Turcii, înverșunați de turburările produse din partea Armenilor, omoriră 100 de persoane: bărbați, femei și copii de naționalitate armenescă. Autoritățile nu putură împiedeca măcelul, și populațiunea creștină îngrozită, se refugiază pe corabiile din portul apropiat. Puterile europene ridicară plânsore la Pórtă pentru aceste masacre și turburări necontenite. Marele Vezir Said-pașa se consultă cu ambasadorii străini și cu toții împreună ajunseră la o înțelegere, ca adecă să se introducă în Turcia unele reforme cu privire la administrație. Cu toate acestea însă este de temut, că precum de multe-ori mai înainte, așa și acum, Turcia, și peste tot cestiunea orientală va da ansă la urmări neprevăzute în politica europeană.

Maiestatea Sa în Agram

și demonstrațiunile.

În cursul acestei săptămâni, Maiestatea Sa a petrecut câteva zile în Agram, capitala Croației, unde s'a dus, ca să ia parte de deschiderea noului teatru național croat și a altor așezăminte de cultură națională croată.

Visita acesta a avut o însemnătate deosebită și prin aceea, că Maiestatea Sa la intrarea în Agram a fost însoțit de miniștrii ungurești, ba și dăce, că însuși Banul croat, Khuen-Hedervary, ar fi propus

Maiestateii Sale să meargă la Agram. Tote lucrurile erau adecă astfel ticluite, din partea Maghiarilor, ca cu ocaziunea acesta să se arate lumii, că Croații s'ar fi împăcat cu Maghiarii, și că între aceste două popoare ar fi dispărut totă dușmănia de mai înainte.

Luorurile însă au eșit tocmai de-a îndosele. Maiestatea Sa a putut să vadă în Agram ori-ce, numai pace nu. Las', că în tot Agramul nu se puteau vedea mai mult ca 2—3 stéguri ungurești, dăr și dintre acestea unul, ce era arborat pe pórta de triumf, a fost încă dela început luat jos din partea unor studenți croați, cari l'au rupt și l'au călcat în picioare. Cu asta s'a făcut începutul scandalului și demonstrațiunilor, cari s'au continuat în tot timpul cât Maiestatea Sa a petrecut în Agram.

În ziua primă, adecă Luni, vre-o 200 de studenți croați, însoțiți de lume multă, se duseră la trafica cea mare, unde era arborat stégul și emblema ungurească, cerând ca acestea să se ia jos de pe edificiu. Traficantul, pentru a încungiura scandalul, le și luă. Studenții se duseră apoi la gară, unde încă se afla un stindard unguresc. Aci se întâmplă același lucru: la cererea mulțimei, stindardul fu și aici luat de pe edificiu.

Mare demonstrațiune se făcură apoi și în contra unui stindard național sârbesc, ce fusese arborat cu scirea și invoirea Banului pe biserica sârbescă. Demonstrații nu s'au stămpărat, până ce în urmă a trebuit să se ia jos și acest stindard.

În timpul, cât s'au petrecut acestea, Maiestatea Sa primi deputațiunile, luă parte la festivitatea așezării ultimei pietri la noua clădire a teatrului național, apoi merse la noua clădire a gimnasiunii și școlii reale, și în fine la noul conservator al reuniunii de muzică, sevărșindu se pretutindeni același ceremonial.

În dimineața zilei următoare Maiestatea Sa vizită mai multe așezăminte publice și merse și la biserica sârbescă, unde patriarhul sârbesc Brankovits întâmpină pe monarhul cu o vorbire în limba sârbescă.

Pe când se petreceau acestea, se lățișe vestea prin oraș, că pe biserica sârbescă erași s'a arborat stégul sârbesc. Acesta s'a făcut chiar din porunca Banului.

Studenții universitari croați plecară numai decât într'acolo și între strigări de „Dole Zastava“ (Jos ou stindardul!) sparseră ou pietri ferestrele unei bănci sârbesci, ce se află în apropierea bisericii, ba pe unii funcționari ai băncii îi și răniră. De aci merseră la biserică. Pentru a liniști pe demonstrații, numai decât se arboră alături cu stindardul sârbesc și unul croat, dăr acesta nu ajută nimic. Studenții bombardară cu pietri biserica sârbescă. Veni în fine o trupă de gendarmi, care ou baionetele pe pușcă alungă pe demonstrații; aceștia însă, în retragerea lor, se apucară din nou să bombardeze edificiul băncii sârbesci. Tocmai în acest timp trecu printre

ei trăsura, ce ducea pe Maiestatea Sa. Demonstrații însă mai nici nu-l băgară în seamă în marea învâlmășelă, ce se produse. Banul s'a văcut silit, pentru liniștirea demonstrațiilor, să dea poruncă de-a se lua jos stégul sârbesc, ceea ce s'a și făcut.

În ziua următoare Banul erași a poruncit să se arboreze stégul sârbesc, dăr Sârbii n'au mai cutezat să facă acesta, și astfel în contra lor nu s'au mai făcut demonstrațiuni. Cu atât mai înverșunate au fost însă demonstrațiunile, ce se făcuseră acum în contra Maghiarilor.

Aflând studenții croați, că pe clădirea direcțiunii oăilor ferate ungurești erași s'a arborat stindard unguresc, plecară într'acolo între strigări și injurături la adresa Maghiarilor. Ajunși aici, se aruncară asupra stindardului unguresc între strigări de „Dole magyarone Zastava“ (Jos ou stindardul maghiar!). Ungurii însă, cari fuseseră înștiințați despre venirea studenților croați, se adunaseră la un loc, și se aruncară ou toții asupra studenților croați. Se iscă o bătăie strajnică. Studenții fură siliți în urmă să se retragă; doi dintre ei, Jvița și Vladimir Frank, fii ai unu deputat croat, au fost bătuți foarte greu.

Acum studenții croați se adunară la universitate și hotărâră aici, să-și răsbune asupra Ungurilor. Luară un stindard unguresc, în care patru tineri implăntară stăbiile, și astfel merseră cu mare alaiu la statua marelui luptător croat Jellacic. Aici stropiră cu spirt stégul unguresc și apoi îi dederă foc. Când stégul ardea, ei îl loviau cu săbiile strigând: „Peară Ungaria!“ „Trăescă Croația!“

Faptul a produs mare turburare între toți Maghiarii, cari nu s'au așteptat la așa ceva. Tote foile ungurești varsă foc asupra Croaților. Mai ales le-a surprins și împrejurarea, că studenții croați, nu numai, că nu se subtrag dela responsabilitate, dăr vre-o sută dintre ei au mers înșiși la poliție pentru a se înștiința, că ei au arborat stégul unguresc. Mai mulți dintre studenți sunt arestați.

În Agram acum e liniște. Cele întâmplăte însă formeză și vor forma câte multe timp încă viu obiect de discuțiune între cerourile politice de-acolo. Se dăce, că din incidentul acesta s'ar fi ivit o certă și între Banul croat și ministru-șef depuse dimisiunea. De altă parte la Budapesta se fac planuri peste plauri, că ore cum să-și răsbune pentru vătămarea stégului unguresc. Partida „independentă și dela 48“ a hotărât ca să aducă cestiunea în parlament și să ceară acolo satisfacțiune. În scopul acesta a impuneră pe faimosul deputat Pásmány Dénes și pe Holló Lajos, ca să-și câștige informațiuni amănunțite despre cele întâmplăte în Agram. S'au provocat tot-odată și celelalte partide opoziționale ungurești, ca să lupte împreună în afacerea acesta. De altă parte studenții universitari maghiari încă luptă cu planul, ca să caute un mod

Plecară amândoi. Cotoșmanul înainte, băiatul după dânsul. Ajungând într'o pădure, găsiră o scorboră mare, și și-o aleseră de locuință.

Cotoșmanul făcă un culcuș stăpânului său acolo numai din fulgi de paseră, de se cufunda în puf când se culca. Ii aducea de mâncare și de bêt. Ii ținea de urit spuinđu-i fel de fel de basme și snove.

El îi spunea, ce va să dăcă cântatul greurilor: ce însemneză săritura locustelor prin erbă. Ii făcea să înțelgă, că dragostea între frați este nesfârșită ca apa fântânei, ce curgea p'apropă de locuința lor. Când se plimbau amândoi prin câte-un luminis din pădure, orî eșiau la câmp, îi arăta tôte floricelele și i-le spunea pe nume. Copilul nu se domirea, de ce cocorii umbli înșiruiți trambă; de ce rândunelele se duc și vin; de ce privighetorile cântă așa frumos; era ciuhurezii te apucă răcori de groză când îi auđi. Și cotoșmanul îi spunea pe șart tôte, și-l făcea să pricépă, că aici pe pământ tôte sunt cu rânduiala lor.

Scorboră o ținea așa de curată, încât își era milă să calci pe acolo.

Nici că se stăvea vre-o gongă măcar pe la ei pe acolo. Cotoșmanul nu lăsa pe băiat să pue mâna pe nimic. Tôte el le făcea.

Băiatul se făcuse flăcău de înșurat. Și-i dăse pisoiul:

— Stăpâne, acum ți-a venit vremea să te înșori.

— Bine, să mă înșor, răspuse flăcăiașul; dără eu n'am de nici unele. Sunt golan, precum mă veđi: sula și căciula.

— De asta nu te îngriji, că este de mine îngrijită de mai înainte. Tu numai să faci ce ți-oi dăce eu. De ađi înainte să soi, că te numesc Mătăhuz-impărat.

Nu trecu mult după acesta și cotoșmanul se duse a căuta fata să-și înșore stăpânul. Se vede că el ochise, căci se duse drept ca pe ciripiă la palaturile unui boer mare. Cum ajunse la pórta, se dete de trei-ori peste cap și se făcă om.

Eră dără dete ochi cu boerul, el dăce:

— Boerule, stăpânul meu, Mătăhuz împărat, mergând la vânătoare, nu întelnea de cât păsărele mititele.

Nu era vânat

Vrednic de împărat.

El trecea înainte lăsându-le să-și vadă de oușore.

— Și ce trebuință am eu ore să știu, dără stăpânul tâu, Mătăhuz Impărat n'avea noroc la vânat?...

— Să-ți tai cuvântul cu miere, boerule; dără dără vei voi să mă ascuți până în sfârșit, vei afla, că solia mea are să-ți aducă veselie.

— Ei bine, vorbește cât vei voi, te ascult. Dără nu știu, de ce bag de seamă, că în graiurile tale este ceva mierloit.

— Păreri, cinstite boerule. Precum vremea închisă zămislesce visuri spăimântose, așa pote că oi fi având și eu perirei, și te înșelă părerile.

— Bine, bine; sfârșește, precum ai început.

— Și așa, luminate boerule, cum îți spuneam, stăpânul meu nu băga în seamă poșidicul de vânat, ce-i tot eșea înainte. Răsbătă pădurea prin tôte colțurile; dără părea, că se vorbise tôte lighionile ca să nu eșă de prin culcușurile lor. Scărbit de

prostia fiarelor sălbatică, ce stau pitulate, stăpânul meu hotărî să se întorcă acasă. Când, de-odată, pe piscul unui munticel, ce se ridica sumeț din răriștea pădurii, dăte o căprioră sprintenă cu ochii blajini.

Fu de ajuns o uitătură; căci îi răpăi inima. Stăpânul meu, Mătăhuz împărat, se ia după dânsa. Căpriora fugi, el după dânsa. Dără ea, mai iute de picior, îl lăsa pe urmă și veni de se ascunde în culcușul ăsta. Era pe mine mă trimese să-i caut inima și să-i dau în mână pe hoțomana de căprioră. Pentru acesta am venit la D-ta și te rog să-mi dai ajutor ca să mă întorc cu ispravă bună.

— Măi, da calendroiă mi-ai mai fost stăpânul tâu, Mătăhuz împărat, mult trebuie să fi căutat până să găsească un puschic ca tine...

— De mine dă, ce vei pofti, boerule, dără să nu cađi în ispită să te atingi de împăratul stăpânul meu; că uite, se face lucrul dracului.

— Nici că m'am gândit la una ca asta. Dără împăratul, vânătorul tâu, să vie să-și caute căpriora.

„potrivit“ pentru a-și răsbuna asupra studenților croați.

Cu alte vorbe, demonstrațiunile croate vor da naștere la discuțiuni înfăcșurate în dietă, și poate că și la nouă demonstrațiuni ungurești în contra Croaților.

SCIRILE ȚILEI.

7 (19) Octomvre.

Regele Carol a plecat Joi la Sinaia, și Duminecă se va întorce în București, și se asiste la inaugurarea noului palat al justiției.

Locotenentele-Mareșal întărâtat. Ziarele din Budapesta, între multe incidente ce s'au ivit cu ocaziunea manevrelor dela Huedin, publică și următoarea scire tragi-comică: Comandantul diviziei de infanterie din Cluș, locotenentele-mareșal Ferdinand Dillmann de Dillmon, care cu ocaziunea manevrelor comandase un corp de armată, merse și el la finea manevrelor, când se dădu signalul așa numit „Abblasen“, ca să asiste la critica generală asupra luptei decurse. Aci șeful statului major F.Z.M. Beck îi reproșă divizionarului Dillmann, că această ar fi sosit cu trupele sale cu o jumătate de oră mai târziu, decum a fost prețipt. Când Dillmann voi să spună cauza întârzierii, Beck făcu următoarea observare: „Nu sunt curios...“ La acesta Dillmann salută foarte iritat și se depărta. A doua zi și înaintă rugarea de pensionare, care imediat fu primită.

Înaintări în armata română. Colonelul Gorjan este înaintat la rangul de general și numit comandant de brigadă. Generalul Pilat va fi numit comandantul corpului IV de armată din Iași în locul generalului Budișteanu, numit ministru de război. Generalul Foenuș, fostul ministru de război, va fi transferat ca comandant al diviziei din Dobrogea.

Timp de erna. Joi a plouat pe la noi, și în noaptea spre Vineri a început să ningă și a nins într'una până ați, Sâmbătă dimineața, așa că zăpada era aproape de două urme grosime. În urma acesta, pomii fiind cu frunzele pe ei, de greutatea zăpezii, care s'a lipit de frunze, s'au rupt orngile pomilor celor mai tineri, și pomii mai bătrâni mare parte s'au rupt, și unii au ieșit cu rădăcină cu tot din pământ. O pagubă enormă s'a cauzat prin acesta pomilor roditori din Brașov și din întreaga țară a Bârsei.

Un monstru. Femea Paraschiva Solomon dintr'o comună din județul Ialomița, în România, a născut Țilele trecute doi copii gemeni. Unul e în stare bună, pe când celalalt e un adevărat monstru. Piciorule, corpul și mâinile sunt cum se cade,

și fiind-că vorba vorbă aduce, cotoșmanul și boerul stătură la taifas, și se înțeleseră la cuvinte. Ei hotărâră ca să vie Mătăhuz împărat, să dea ochi cu fata boerului.

Intorcându-se cotoșmanul la stăpânul său, îi spuse cum a isbit în solia lui și puseră la cale, ca în sârbătorea viitoare să meargă împreună.

Băiatul nu se putea domiri, cum de să meargă el așa goloneț. Era cotoșmanul nu-i da răgaz să se gândescă la d'al de astea, ci îl lua cu vorba pe departe și cu un cusur supțire îl făcea să pricepă, că are să fie fericit.

Trecură Țilele ca ziua de ieri și veni sârbătorea așteptată.

Cotoșmanul luă pe stăpânul său și plecă cu el în pețit. Merseră, ce merseră, și ajungând într'o pădure, aproape de palaturile boerului celui cu fata, se opriră. Băiatul rămase adumbriț într'un crânguleț verde, căci era gol pistol. Era cotoșmanul o rupse d'a fuga spre curtea boerului celui mare.

Cum ajunse, începă a striga cât îi lua gura: săriți! săriți! că ne-au jefuit hoții!

capul însă e turtit, ochii așezați în apropiere de țesta capului, și spinarea e formată prin nisce artere acoperite numai cu o peliță subțire. Monstrul a trăit numai câte-va minute. Mama e sănătoasă.

Masa studenților români din Sibiu. Cu începutul Țilei de 1 Octomvre n. o., Direcțiunea institutului „Albinei“ din Sibiu a deschis în localul său o masă pentru 50 studenți români, cari vor avea aici prânzul regulat în fiă-care Ți. Pentru îngrijirea mesei s'au angajat de bună voie dăminele și domnișorele române din Sibiu. Tinerii români din Sibiu vor primi așa-dăr un ajutor cu atât mai mare, fiind-că până aci ei, cari studiază la școlile streine de-a colo, nu aveau nici un punct de întrunire între sine, ci steteau împrăștiți prin suburbiile orașului, fără de-a se cunoșce măcar unii pe alții. Generosul fapt al Direcțiunei „Albinei“ a fost, veți bine, întâmpinat cu mare bucurie, mai al-s din partea Românilor sibiieni, cari Duminecă trecută serbară inaugurarea acestei mese în mod foarte frumos. În vorbirile rostite cu această ocaziune s'a arătat recunoștința față cu direcțiunea institutului Albina și s'a mulțumit îndeosebi d-lui director al „Albinei“ și dăminei președintă a Reuniunei femeilor române pentru nobila stăruință de a-se deschide această masă.

Invitare la sântirea școlii române gr. cat. din Valea-româneșe, urmată de un bal, ce se va arangia în 27 Octomvre n. o. în favorul acelei școle. Sântirea se va face la 3 ore p. m.; la 4 o. prânz comun pe lângă 1 fl. de persoană. Intrarea la bal 80 cr. de persoană, 2 fl. de familie. Suprasolvirile și contribuțiile marinimose se vor chita pe cale diaristică. În privința înouărtării, a mâncărilor și băuturilor cu preț moderat s'au luat măsurile de lipsă. Pentru comitet: Ștefan Sabo, președinte; Violon Catona, not.

Post de cantor. Suntem rugați a publica, că pentru al doilea post de cantor la biserica română gr. or. a Sf. Treimi din Brașov (suburbul Tocile) se caută un cantor pe lângă salariu anual fix de 240 fl. și venitul din taxele stolare. Dacă respectivul cantor pricepe vre-o meserie, se poate ocupa și cu aceea, având de lucru cu serviciul bisericesc tot numai a doua săptămână, în schimb cu celalalt cantor. Doritorii de a ocupa acest post au să dovedescă că cunosc cântările și tipicul bisericesc, adresându-se către comitetul parochial al numitei biserici.

Un haiduc caucazian. În Caucaz a răspândit grăza vâtaful de haiduc „Ali cel teribil“, care cu ceta sa de bandiți sălbatici, nu se teme de nimeni. Până acum au fost înzadar toate încercările de a'l prinde. El știa să se ascundă bine prin munți și

oodri său năvălind fără frică spârgea rândurile puterii. Nu de mult se lăți vestea, că Ali vrea să se scobore din munți în șes și poliția își făcu toate pregătirile spre a veni de hac acestui mosafir primejdios. Un oficer de poliție fu însărcinat cu executarea planului. Însotit de numeroși călăreți el plecă la dël, în direcțiunea, de unde avea să vină Ali. A doua Ți dimineața dete peste țilhari în desișul pădurei. Ali venea cu un cortaj solemn. El mergea înainte pe un cal minunat, înconjurat de șapte voinici călări și urmat de un șir lung de căruțe, în cari erau femeile vâtafului și copiii săi. Planul oficerului, întocmit după totă arta militară, a avut un rezultat cu totul neașteptat. Îndată ce polițiștii zăriră figura mustăcioasă și bărbosă a lui Ali, o luară la fugă în toate părțile împreună cu șeful lor. Țilharii își căutară de drum și ajunseră la satul Dawșanului, unde poposiră așezându-și tabăra pe malul verde al unui riuleț. Apröpe de sat mai multe femei erau ocupate cu adunatul fânului de pe livădi. Vădend pe țilhari apropiindu-se, ele începură să țipe vöind să fugă, dăr Ali le liniști îndată. El le promise solemn, că vor fi tratate cu cel mai mare respect, mai ales, că și el are cu sine nevastă și copii. Apoi le poști la sine și le prezentă femeilor sale. După-ce fu fript un berbec, seșură cu toții la masă și numai spre sëră sătencele plecară acasă cu daruri dela Ali. Atunci plecă și un oetaș în sat și ceru dela un țeran orz pentru caii vâtafului. Nesciind la început cu cine avea de aface, țeranul refușă, dăr așind, că e pentru Ali, el dete tot ce avea. Banda de țilhari rămase și a doua Ți în sat, și țeranii deteră tot ce li-se ceru. A treia Ți cortegiul porni înainte cu aceeași solemnitate, cu care venise. Ali, în uniformă sa fantastică, mergea în frunte călare, urmat de credincioșii săi, armați până în dinți.

Teatru de papagai. Atragem încă odată atențiunea publicului asupra reprezentăunei cu papagai și cacadu dresați, ce se va da mâne, Duminecă, la 4 ore d. a. în otelul „Central Nr. 1“.

Musica militară din loc va concerta de mâne începând în fiă-care Duminecă sëră la restaurantul Fleischer (Sorea). În ceputul la 7^{1/2}. Intrarea 20 cr. de persoană.

Un preț curent. A apărut preț curentul renumitei și vastei școle — cuprinde 121 jugere de pământ — de pomi și de arbori a lui Ungváry László din Czegled. Acest preț c. se poate numi pe dreptul între alte de acestsoiu cel dintâi pe tot continentul. Are format cuart și cuprinde 80 pag., și articoli de specialitate, declarațiunile, și cu deosebire descrierea amănunțită a soiurilor de arbori, îl fac un adevărat lexicon de pomologie. Provisiunea foarte bo-

gată și prețurile moderate espuse în acest preț curent ne întăresc în credința că această firmă e din patriă, ce stă pe același nivel cu cele mai renumite școli de pomi din lume, și îi va succede a face, ceea-ce nu a ajuns să facă statul, adică că nu numai va pune — prin calitatea sa escelentă și prin prețurile moderate — capăt importului de surcei streine, ci — după cum ne-am convins cu bucurie și până acum —, va esporta spre mulțumire deplină și chiar în străinătate mlădițe nobile. Prețurentul îl primesce la cerere ori și cine dela Ungváry László.

Rectificare. În n-rul de Ți 222 al „Gaz. Tr.“ s'au strecurat în corespondența „Dela Născud“ câteva erori de tipar. La notă în loc de „Me-ar păre“ este de a-se oeti „Ni-ar păre“; ear la subscrieri: în loc de Puul, Paul; în loc de Scridona, Scridon; și în loc de Gletie, Ghetie.

SCIRI ULTIME.

Budapesta, 18 Octomvre. Sciri sosite aici dela Maghiarii din Agram împărtășesc, că iritația Croaților în contra Ungurilor e încă la culme. Locuințele mai multor Maghiari sunt păzite noaptea de polițiști pentru a-le feri de bombardări. Cu toate acestea, casele, pe cari fuseseră arborate steguri ungurești, au fost batjocurite și murdărite cu cernelă.

Budapesta, 18 Octomvre. „Magyarország“ spune, că Maiestatea Sa la depărtarea din capitala croată a declarat, că n'a fost nici cât mai puțin mulțumit cu stările din Agram. La plecare, gara era împresurată de milițiă, ceea ce încă a făcut rea impresiune asupra domnitorului, care se fi declarat cu hotărîre, că altfel a creșut, că stau lucrurile în Croația.

„Aici sunt rele adănci“, dise Maiestatea Sa; „n'am creșut, că după un timp atât de îndelungat să fiă încă atât de reci raporturile între Maghiari și Croați, a căror ură, durere, încă și ați e mare față de Maghiari. Așa se vede, că Khuen-Hedervary n'a isbitit cu pacificațiunea“.

Aceeași fôia spune, că în urma celor petrecute la Agram, raporturile între ministrul-președinte Banffy și între Banul croat Hedervary, cari nici până aci nu erau prietinesci, acum s'au înăsprit mai mult, așa că ori unul, ori altul dintre ei va trebui să se retragă, deöre-ce împreună ei nu mai pot lucra; nu este însă eschisă posibilitatea, ca amândoi să cadă victimă incidentelor din Agram.

Luă hainele ce-i dete boerul și se întorse la stăpânul său. După ce îl îmbrăcă și-l învăță cum să se porțe la boerul, plecă cu dănsul.

Ajungend, îi eși boerul înainte și-l primi cu totă cinstea.

Când fură în casă, Mătăhuz împărat se tot uita pe dănsul. Ômenii casei începură să șopiască și se-și dea cöte dicend: ori că este prea fudul acest Mătăhuz împărat, seu că este prost.

Cotoșmanul, băgând de sêmă, dise boerului: Mă rog să nu-ți fiă cu supărare; dără stăpânul meu n'a purtat până acum așa haine pröste. Numai de cât boerul porunci să-i aducă altele muiate numai în fir. Până una alta, Cotoșmanul se dete pe lângă stăpânul său, și pe furiș îi dete ghiold și-i șopti la ureche, ca să ția să nu se tot uite pe dănsul așa ca proști și ca mojicii.

După ce se îmbrăcă cu hainele cele bune, el se ținu bine și nu se mai uită asupra lui; apoi intrară în vorbă, și se isprăvi tréba cu bine.

Și nici că se putea alt-fel. Căci ginerele, deși era Mătăhuz împărat, dără bo-

iul lui cel măreț, chipul cel bine făcut și alb ca zăpada, trupșorul lui cel tras ca prin inel și înalt ca un brad, făcea mai mult de cât totă împărăția și decât totă boeria.

După ce se hotărî ziua de cununiă, plecă. Până atunci bietul făcău se frământa cu gândul, ce o să facă el și unde o să-și ducă mirésa.

Cotoșmanul nu-i dedă respas să se mai gândescă, ci cu fel de fel de glume și snöve îi fură gândurile și l înveselea.

Când fu ziua hotărîtă pentru cununiă, se duseră erăși amândoi. Boerul rămase încremenit. De unde se aștepta să viă cu öste și cu mărire ca un împărat, mă rog, îl vedu viind ca un cioflingar, și începu a se îndoi și a se codi să dea fata după dănsul.

Cotoșmanul mirosi îndată cam cum merge șiretenia, și luă pe boer d'o parte, dicendu-i:

— Boerule, să nu-ți fiă paraxin unde ne vedți, că am venit numai amândoi. Eca, eca, eca, cum merge tréba: curg foile de zestre ca plöia la părinții lui Mătăhuz îm-

Coresp. „Gaz. Trans.“

București, 5 (17) Oct.

Stimate D-le Redactor!

În sfârșit criza ministerială, provocată prin dimisiunea junimiștilor din cabinet, și care a ținut aproape două săptămâni, s'a rezolvat în mod definitiv. Ministerul Cărgiu și-a dat dimisiunea în mâinile M. S. Regelui, care a însărcinat cu formarea noului guvern pe d-l Dim. Sturdza, șeful partidului liberal-național. Noul minister, a cărui alcătuire v'este deja cunoscută, a depus ieri la 2 ore p. m. jurământul în mâinile Regelui. După aceea s'a întrunit în consiliu de miniștri și în urmă fă-care din noii miniștri au luat în primire portofoliurile lor respective.

Despre încheierea acestei crize, devenită din orisă ministerială, criză guvernamentală, se împărtășesc următoarele amănunte:

După cum v'am anunțat în ultima corespondență, liberalii au ținut un congres intim în sala Hugo. În ședința de Mercuri d-l Sturdza deschise adunarea prin un discurs, în care duse, că Regele l'a încredințat cu formarea cabinetului, îndemnând tot-odată pe partizanii săi la unire pentru binele patriei. Accentuă cu deosebire, că alegerile parlamentare vor fi libere, căci acesta este prima datorie, pe care trebuie să o împlinim cu sfințenie. A doua datorie este restabilirea domniei legilor. La sfârșit d-l Sturdza face apologia lui Ion Brătianu. Discursul acesta a fost primit cu aplauze îndelungate.

O mulțime de funcționari superiori și-au prezentat dimisiunile, asemenea toți prefectii județelor în număr de 32.

În privința ocupării funcțiilor mai înalte se dau ca sigure următoarele: Prefect al Poliției Em. Culoglu; secretar general la ministerul afacerilor streine d-l Bl. V. Beldiman, fost ministru plenipotențiar; Sichleanu la finanțe; director al C. F. R. d-l Ionel Brătianu, fiul marelui patriot Ion Brătianu.

În diplomația nu se vor face deocamdată multe schimbări. D-l Emil Ghica, ministru la Viena, va fi transferat la Petersburg, d-l Olănescu-Ascanio la Paris și Tr. Djuvara la Roma. La Viena va numi d-l Perechide, fost ministru de externe în cabinetul lui Brătianu etc.

În „Monitorul Oficial“ de azi a apărut decretul de dizolvare al Copurilor legiuitoare. Alegerile de deputați vor fi în 29, 30 și 31 Octomvre; alegerile de senatori în 3 și 4 Noemvre. Camera și Senatul vor fi convocate în sesiune ordinară la 15 Noemvre.

Președinte al camerei e designat d-l Stolojanu, fost ministru, er al Senatului d-l G. Mărescu, asemenea fost ministru.

Primar al capitalei va fi d-l P. S. Aurelian. Se mai vorbește despre crearea unor noi funcțiuni și adecă de sub-secretar de stat, după cum e în Germania, în Ungaria etc.

Multe și vării sunt coniecturile, cari se fac în privința numărului nou număr, ce se vor face în justiție și administrație, d'er nu le înregistrez, căci au încă lipsă de confirmare.

Pe la toate oficiile publice se observă multă lume, o parte așteaptă să iasă, er alta să intre în diferitele funcțiuni, deorece la noi împreună cu guvernele cad și o mare parte de funcționari, cari nu sunt inamovibili.

Noul ministru - președinte d-l D. Sturdza și-a început cariera politică la 1857 ca secretar al Divanului ad hoc al Moldovei, și în urmă secretar al caima-camiei de trei. La 1866 a fost ministru al lucrărilor publice și agent diplomatic la Constantinopol. În 1876 a fost ministru în cabinetul I. Brătianu. A mai fost ministru în 1881, 1882 la externe, și în 1885 la instrucție. Densul este și secretar general al Academiei Române. După mórtea lui I. Brătianu a fost ales șef al partidului național liberal. El este prețuit ca om activ, erudit și ca bărbat de stat.

Între membrii noului cabinet mai sunt încă doi, cari au mai fost miniștri: d-l Eugen Stătescu una dintre căpeteniile partidului, și d-l P. Poni, care a mai fost odată ministru de culte. Ceilalți sunt toți pentru prima-ora miniștri.

Totă lumea așteaptă să-i vadă la lucru pe noii miniștri.

—

Cătră clerul și poporul român din archidieceza gr. or. transilvană.

Miron,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al bisericii ortodoxe în Transilvania, și metropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania; consilier intim al Majestății Sale cesaree și apostolico-regesci.

Iubitului cler și popor al archidiecezei mele transilvane: dar și milă dela Dumnezeu și salutarea mea archiepiscopescă!

Diua de astăzi, 1 Octomvre stilul nou, adecă 19 Septemvre stilul vechiu, va fi în viața statului nostru public și în special în a bisericii noastre ortodoxe din Ungaria cu părțile ei transilvane, o di epochală, pentru-că astăzi intră în viață articolul de lege XXXI din anul 1894 despre dreptul matrimonial, prin care se introduce și în patria noastră o instituțiune nouă, la noi până acum cu totul streină, adecă: căsătoria civilă, obligătoare pentru toți cetățenii statului, în ceea ce privește încheierea și desfășurarea căsătoriilor; de asemenea tot astăzi intră în viață articolii de lege XXXII și XXXIII din același an, referitori la religiunea pruncilor și la matriculele de stat, toate acestea de o gravă importanță pentru viața noastră bisericească.

Va fi de bună seamă cunoscut iubitului cler și popor archidiecezan: cu câtă insistență au luptat la timpul său în mai multe rânduri arhierii bisericii noastre ortodoxe în legislațiunea țării, alături cu prelații altor biserici, și în perfectă armo-

niă cu opiniunea publică a tuturor fiilor credincioși bisericii noastre, ca să împedecă crearea legilor proiectate de guvernul țării cu caracter de reforme politico-bisericesci, și cum totuși am ajuns să ne vedem astăzi în fața unor legi deja sancționate, cari conțin partea cea mai esențială a reformelor proiectate, și în special conțin instituțiunea căsătoriei civile, de care noi mai cusemă ne-am ferit, ca de un pericol evident pentru instituțiunile noastre bisericesci.

Acum d'er, când au să intre în viață legile menționate, fă ele cât da nefavorabile pentru interesele noastre bisericesci, noi ca supuși credincioși ai Majestății Sale augustului nostru monarch, și ca cetățeni loiali ai statului, datorî suntem să le respectăm și să ne confirmăm lor până când vor fi în vigore; de altă parte însă, ca creștini buni și fi credincioși ai bisericii ortodoxe, suntem tot așa datorî a ne păstra simțul religios și a ne salva instituțiunile canonice, privitoare mai ales la sacramentul căsătoriei, fără a ne pune în conflict cu legile statului, ceea ce este posibil și depinde numai dela noi.

Ca să ne putem face cât mai corect datorința în ambele direcțiuni, ce le atinse, trebuie să cunoșcem bine situațiunea nouă, în care e pusă biserica noastră prin reformele amintite, și să avem directive clare pentru ținuta noastră față cu acelea; decî urmând cu plăcere bunei înțelegeri, la care am ajuns cu preasănțitiți frați episcopi și cu consistoriul nostru metropolitan, v'adresez iubit cler și popor această epistolă pastorală, și din capul locului fac apel la simțul vostru religios, pe care mă rașim cu totul, când vin să vă pun în vedere modul, cum față cu legile din cestiune putem fi și de acum înainte tot așa de buni cetățeni ai statului, ca și firmi credincioși ai santei noastre biserici.

Ocupându-ne în prima liniă cu instituțiunea căsătoriei civile, trebuie să fim bine orientați, că legea statului consideră căsătoria civilă de suficientă și cu deplină valoare pentru stat; d'er nu opresce, nici nu eschide căsătoria bisericească, care la noi se face prin cununia rituală, ca act sacramental, ci din contră în ore-care mod o recomandă chiar, însă numai după premergerea căsătoriei civile; avem decî rezervată libertatea, ca credincioșii bisericii, numai cât au să facă mai întâi actul civil după legea civilă, căci la din contră cei vinovați sunt espusi prin lege la pedepse grave.

De-asemenea legea statului nu opresce, ca cei ce au motive grave pentru desfășurarea căsătoriei, să nu-și potă grigi afacerea lor divorțială și la forurile bisericesci; d'er insistă și aici la principiul său, ca desfășurarea căsătoriei civile să se decidă la tribunalele civile cu deplină valoare în sfat; decî și aici avem libertatea forurilor bisericesci de a se pronunța în afaceri divorțiale după principiile bisericii și după normele canonice, numai cât sentențele forurilor bisericesci în afaceri divorțiale numai atunci vor fi în faptă executabile, decă ele

în fond vor fi de acord cu sentențele tribunalelor civile.

Etă d'er, că în ceea ce privește încheierea și eventuala desfășurare a căsătoriilor, legea civilă nu pune și pe noi într-una cu toți ceilalți cetățeni ai statului pe un teren nou, străin de biserică: d'er absolut nu ne opresce ca să nu ne folosim și de acum înainte în ambele direcțiuni de instituțiunile noastre bisericesci, cu precauțiunile indicate mai sus; așa-d'er pentru a se susține și pe viitor principiile și instituțiunile canonice în afacerile matrimoniale ale credincioșilor noștri, nu se recere altă decă o viață interesare din partea clerului pentru susținerea aceloră, și un devotament religios din partea credincioșilor noștri, cari voesc a să căsători, eventual a să divorța, întrunite ambele acestea condițiuni, legea civilă potă să ne facă unele greutăți în viața practică, d'er nu ne va pută sparge solidaritatea noastră bisericească.

Ceea ce ne face îngrijiri serioase în noua situațiune, este: că în fața ispitelor de multe feluri, la cari probabil va fi espus poporul nostru după introducerea căsătoriei civile, nu ne simțim destul de siguri, că nu se vor afla printre credincioșii bisericii noastre câte unii, cari fă pentru cruțarea timpului, fă pentru alte interese particulare, se vor lipsi de bunul simț religios, și ignorând disciplina bisericii, se vor mulțami la încheierea căsătoriei numai cu actul civil, fără cununia bisericească, ceea ce apoi va fi motiv de ajuns, ca unii ca aceștia să fi eschiși din toate corporațiunile noastre bisericesci.

D'er și mai mari îngrijiri ne face legea civilă în ceea ce privește desfășurarea căsătoriilor, pentru-că este de prevedut, cum după intrarea în viață a dreptului civil matrimonial, incurcăturile în afacerile divorțiale și ispitele de tot felul, ce au să vină asupra credincioșilor noștri, vor fi tot mai multe și mai grele, în cât părțile litigante vor trebui să fi insuflețite în măsură mare de un simț bun religios, ca lor să nu le fi de ajuns sentența tribunalelor civile, ci să-și derive afacerile lor divorțiale și la forurile bisericesci, cari au a tracta partea sacramentală a căsătoriei; er nefăcând acesta, părțile litigante ar veni în colisiuni grave cu biserica, cari și în casul de acestea pot provoca eschiderea celor renitenți din toate corporațiunile noastre bisericesci.

(Va urma.)

Sânțire de biserică.

Din Chior, 12 Octomvre 1895.

O di de veselie, o sərbătoare românească a fost pentru noi diua de 20 Sept. n. c. când s'a sănțit biserica românească gr. cat. din Hășmaș-Lăpuș, în fostul distr. al Cetăței de pētră (Chioarul). Românii din această comună au avut nobila ambițiune, de-a nu se lăsa mai pe jos de conlocuitorii lor reformați, cari au de mult biserică de pētră, și așa cu puteri unite, după multe greutăți, cu cari au avut a se lupta, au isbutit a

pērat. Eră el nu voescă nici în ruptul capului să ia pe alta față, de cât pe fata dumitale. Părinții se împotrivesc la una ca asta. Eu însă l'am îndemnat și-l îndemn mereu să te aibă de socru. Veți că știu eu, ce știu. Casă ca a dumitale și cinstită, și lăudată nu se mai găsește pe lume; și făcău ca Mătăhuz împērat ba, ba, ba, mai la rar. Apoi casă ce o să fie astă pēreche, are să fiă fără seamă. Pentru acesta și stăpânul meu, ascultându-mē, s'a hotărît să o ia fără voia părinților și să tragă la moșiile lui, să trăiască acolo ca un boer mare.

— Frumos cuvintezi tu, d'er eu știu, că binecuvēntarea părinților întărește casele fiilor.

— D'er mai este și altă poveste, rēspunse cotoșmanul. Cu sluta în vatră, casa ajunge să fiă cu ușa prin pod și cu ferestrele pe sub pat. Mai bine:

Să muncesc
și să trăiesc,
și ce-ți place să iubesc.

— Cam ai dreptate, tu. D'eră mă bat gândurile să mai amănăm nunta.

— Fiă și așa. Nu mă împotrivesc. Eu însă te sfătuesc să nu perdi din mână un giuvaer ca acesta, ce ți-l trimite Dumnezeu. Norocul când pică omului, atunci să scie să-l apuce și să-l păstreze.

— Ei, aide, de! aide. M'ai biruit cu limbuția ta.

Tote fiind gata, se cununară și făcură o nuntă, de se duse vestea în șapte sate.

Trei zile și trei nopți ținură veselile. A patra di trebuia să mērgă cu nunta la moșiile lui Mătăhuz împērat.

Acesta se perduse cu totul. Nu scia ce să facă; nu scia nici ce mai vorbește de rușine.

Cotoșmanul se dete pe lângă densul și fi duse: ține-ți firea, omule, nu fi copil. Am îngrijit eu de toate. Ție să nu-ți pese de nimic. Să tacî din gură și să te lași să te ducă unde oi dice eu.

Mai veni nițel inima la loc lui Mătăhuz împērat, când auți graiurile cotoș-

manului. Nu se putea domiri însă cum va face el, și la ce moși il va duce.

Tote se puseră la cale. Tote erau pregătite pentru plecare. Ginerele și mirēsa se urcară în căruța, și porniră. Cotoșmanul însă o apucă înainte și duse vizitiilor să se ție pe urma lui, că el îi va călăuzi.

Așa făcură. Apucară pe câmpii, unde mii de floricele împodobeau pământul. Vēntul abia adia și clatina ușurel frunzele pomilor, ce se aflau ici și colo în calea lor. Brotăceii orăcăiau în depărtare. Din când în când cânta în partea drēptă. Paserile ciripeau; eră privighetorile prin crângulețele înflorite, trăgea nisce gēmparale de-ți lua aușul.

Cotoșmanul mergea înainte și așa de iute, în cât căruțele nu se puteau ținea de densul. Aci pierrea ca o năluca, aci se învârteja înapoi și făcea semn pe unde să apuce.

Pasă-mi-te, călăuzind, el făce dresurile înainte. Intēlind cireșile de vite ale unor smei, el spuse vācarilor ce să dīcă,

când îi vor întreba cine-va ale cui sunt cireșile, că de unde nu, peira capului, ce va cădea peste densii de la Dumnezeu va fi grōznică. Intēlind turmele, spuse așj-derea ciobanilor, ce să dīcă și ei, căci de unde nu, muma pădurei îi va chinui, băgându-le mâinile în căldarea cu jărătic, până vor muri, și sufletele lor vor ajunge la muncă nesfârșite.

Bieții omeni, de spaimă, și sciind, că gura nu-i ține chirie, spuse celor ce îi întrebară, precum îi invēțase cotoșmanul, ca-rele era în chip de om.

Ajungēnd căruțele, omenii miresei întrebară pe vācarî, când vēdură sumedenia de cireși:

— Ale cui sunt cireșile astea, fătaților?

— Ale cui să fiă? rēspunseră vācarii, ecă ale lui Mătăhuz, împērat.

Se minunară toți de bogățiile acestui împērat. Mergēnd mai nainte, dete de nisce turme de oi. Și atâtea de multe erau, încât nu le putea cuprinde cu ochii. Intrebând:

ritica o biserică destul de frumoasă și împodobită după cerințele timpului de aci. S'a început edificarea sub păstoriarea preotului Ioan Nistor, aci preot în Capnic-Baia, fiind curator dătător de semă Vasiliu Dragășu, adv. în Șomcuta-mare. S'a isprăvit clădirea sub actualul preot Ioan Bohățiel, care mult a conlucrat la ajungerea scolii.

Sânțirea s'a săvârșit prin M. O. D-n Serb, protopopul Șomcutei mari, ca incredințat din partea Ven. Ord. Gherlan, însoțit de preoții: Breban, Marc, Coza, Pinte și Butean.

În dimineața zilei cam la 7 ore, poporul în frunte cu părintele Bohățiel, cu praporii bisericesci, îmbrăcați sârbătorește și cu totă evlavie înrădăcinată în inima Românului, au eșit până la marginea comunei într-o întemplină delegatului, care, după o frumoasă vorbire de bineventare a harnicului părinte Bohățiel, a mulțumit prin o vorbire frumoasă în numele Prea Sânției Sale Episcopului. Am văzut lacrimi din ochii poporului, la vorbirea delegatului!... S'a amintit cu părere de rău și împrejurarea, că protopopul acestui tract, M. O. D. Teodor Indre, fiind greu bolnav, n'a putut lua parte.

După finirea utreniei, la 8 ore s'a luat prin preotul Butean „rămasul bun” dela vechia bisericuță de lemn; apoi s'a făcut scufundarea apei, s'a binecuvântat o cruce dinaintea bisericii nouă etc., începându-se la 9 ore serbarea s.-tei liturgii în noua biserică. Popor adunat era până la 4000. Cântările la s. liturgică au fost executate bine, în 4 voci, de „Corul plugarilor români din Șomcuta-mare”, dirijat de d-l Eliu Pop, inv. pensionat.

Cine urmărește serios și cu băgare de seamă la ast-fel de ocaziuni impresia cântărilor armonioase, în cor, asupra poporului, în asemănare cu cele executate de bieții cantori, monoton și fără de nici o regulă, poate fi convins pe deplin despre lipsa înfăptuirii de coruri în fiă-care comună românească. O însuflețire te cuprinde, vădând privirile mulțimei ațentite neîntrerupt la cei ce cântă în cor. Durere însă, că în înscuțurile noastre preparandiale confesionale se pune prea puțin pond pe învățarea notelor. Despre acesta însă de altă-dată.

După cetirea Evangheliei, protopopul Serb, urcându-se la amvon, rosti o predică plină de învățături morale, practice; ba tot — ceea și naționale. A fost cam lungă, ce e drept, cea vorbire, însă totuși neobosită, așa că ai fi tot ascultat-o.

Pe la 1 oră d. am. eșind din biserică a urmat banchetul, destul de bine arangiat, dar, durere, destul de slab cercetat. Toaste au fost multe și toate bune. S'era a urmat balul, ceva mai bine cercetat, însă nu după așteptare. Din inteligența civilă abia am văzut pe: fam. Barbul din Mociră, Peteri din Hideaga; Bucșa not. din Colțirea; Dragoș not. din Hideaga; Buda funcționar din Șomcuta-mare; Vasiliu Dragoș și Dr. Olevschi, adv. din Șomcuta. Ceialți au fost preoții din jur și câți-va învățători.

Ch.....

In contra maghiarisării numelor.

Am promis Dumineca trecută, că vom aduce și un șir de nume de acelea, cari până acum nu sunt traduse pe ungurește. Unele dintre ele nici nu se vor pute traduce așa ușor, de aceea ar fi bine, ca părinții români să alégă cam ast-fel de nume pentru fiii lor. Etă-le:

Agapia	Ioachim
Ageu	Iordan
Alexandra (Sanda)	Iuga
Amalia	Iustina
Anastasia	Ivan
Andronic	Laudan
Angelofir	Laura
Anisie	Laurenția
Apolonia	Leonida
Artemon	Letitia
Atanasia	Licioiniu
Atinogen	Livia
Aureliu	Liviu
Aquilina	Longin
Barbu	Lucian
Bosioc	Lucreția
Brandușa	Luciana
Bucura	Macrina
Bumbu	Marian
Calina	Matrona
Calinic	Mavrodin
Camil	Melania
Casian	Mihnea
Catina	Mircea
Oiril	Miron
Clandia	Minodora
Coman	Movila
Constanța	Murgilă
Coriolan	Mura
Corneliu	Natalia
Cornelia	Nichita
Cristina	Novac
Cumbria	Neagoe
Damaschin	Octavian
Danita	Olimpia
Decebal	Opreana
Demetria	Otilia
Dicnisia	Orațiu
Dobra	Ovidiu
Domnica	Pacomie
Dorina	Panteleimon
Doroteiu	Paraschiva (Chiva)
Drăgan	Paulina
Dragomir	Pelagia
Drusila	Penelopa
Dușan	Persida
Elefteria	Pompiliu
Emilia	Prună
Emilian	Regulus
Eadochia (Dochia)	Rem
Eudochim	Remigiu
Eufemia	Romul
Eugenia	Rusalina
Eutimia (Istimia)	Sabin
Eva	Sabina
Fabriciu	Samfira
Felicia	Samfir
Fevronia	Scevola
Filaret	Scumpina
Flotea	Semina
Firoa	Septimiu
Florin	Sidonia
Florica	Silagia
Florin	Sisoe
Florina	Spiridon
Gabriela	Sofronia (Fronia)
Galaction	Stana
Haralampie	Stanca
Ilarion	Steriu
Isidor	Sterian
Ispana	Steriana
Ispas	Tațiana
Ispasa	Terentie

Teodora
Tițiana
Titu
Traian
Trăila
Trandafir
Trifon
Tuliu
Valeriu
Valeria
Versavia
Veturia

Victoria
Vintilă
Virgil
Vladimir
Voicu
Voica
Volumnia
Xenia (Senia)
Zenobia
Zoe
Zosim
Zorilă.

Literatură.

Dilele acestea a apărut din Tipografia A. Mureșianu: *Gramatica Limbei românești (Fonetica și Ortografia. Etimologie. Sintaxă. Sti.)* întocmită în două cursuri concentrice pentru școlile populare de **Ión Dariu**; *Cursul II* pentru anul al 5-lea și al 6-lea de școală, pentru școala de repetițiune, de adulți, școle civile etc. *Editura autorului*. Recomandăm această carte atențiunei deosebite a d-lor învățători. Într'unul din numerii viitori vom face o dare de semă asupra ei. De-altmintearea d-l autor e cu mult mai bine cunoscut în cercurile noastre didactice, decât se se potă trage la indoală valoarea cărții, de care vorbim. Se potă procura dela autorul cu prețul de 30 cr.

O frumoasă și bogată colecțiune de „Predici pentru Duminecă”, scrise de regretatul și distinsul orator *Iustin Popșiu*, a apărut în editura tipografiei „Aurora A. Todoran” din Gherla (Szamosujvár). În tomul I se află vre-o 47 de predici, dintre cari parte au apărut în „Amvonul”, parte sunt scose din manuscrisele rămase de fericitul Popșiu. D-l Iuliu Sabo, care a arangiat pentru tipar aceste predici, a făcut un bun serviciu clerului, realizând prin acesta o vechiă dorință a preoțimeii noastre. Tiparul e curat și frumos, hârtia fină. Prețul unui exemplar constător din vre-o 500 pagine format mare, este 2 fl. 20 cr.

„Merceologia și Technologia pentru școlile comerciale, profesionale și studiu privat”, de prof. *Arseniu Vlăduțu*, Brașov. Tiparul tipografiei Archidieceșane din Sibiu, 1895. Acest op de mare și netăgăduită valoare se estinde pe 895 pagine, cuprindând 57 coli de tipar compres și legibil, având și o mulțime de ilustrațiuni. O lucrare de felul acesta n'a apărut până acum în limba românească. Prețul 5 fl. v. a. Se află de vândare la Librăria N. Ciurcu din Brașov.

În tipografia „A. Mureșianu” din Brașov a apărut: *Povestiri economice* despre grădinărit, economia câmpului, vierit și pădurit, de *Ioan Georgescu*. O carte foarte folositoare pentru plugari, scrisă în stil ușor de priceput. Cartea are 136 pag. și costă 25 cr. De vândare la tipografia A. Mureșianu în Brașov, și la librăria d-lui Nicolae Ciurcu, Brașov.

Atunci ecă și nunta intră pe porța palatului. Slugile spuseră și ele, după cum le învățase Cotoșmanul, că palaturile astea sunt pe moșiile lui Mătăhuz împărat.

Când intrară în palat, ce se vezi dumneata? Bogăția de pe lume era acolo. Păreții numai în aur poleiți. Pardosela era de cleștar, era învâlitorea era de acioe și de plumb.

Se mai minunară o tonă omenii, ce însoțiră pe mirăsa.

După ce se aședară tinerii, omenii se întorseră la Boer și-i povestiră tot ce vădură. Boerul nu se căi, că și-a dat fata lui Mătăhuz împărat. Era acesta se mira de unde și până unde se-i vie lui cea bogăția. Trăiră în pace și în veselie părechia nuntită, și or fi trăind și astăzi de n'or fi murit.

Era eu încălecai p'o șea, etc.

(Din colecțiunea lui P. Ispirescu.)

Sciri telegrafice.

Budapesta, 19 Octomvre. Eri s'era s'a ținut aici o adunare generală a studenților maghiari, în care se dete espresiune celei mai adânci indignări și celui mai mare dispreț pentru ofensa făcută stégului național maghiar în Agram.

Agram, 19 Octomvre. Până acum au fost ascultați 70 studenți, dintre cari 30 rămaseră în închisore. Intre populațiune s'a pornit o mișcare, ca să se concheme o mare adunare a burghesimeii, în care burghesii să declare, că ei s'au abținut dela demonstrațiunile arangiate la monumentul lui Iellacici. Pentru predarea acestei declarațiuni să fiă trimisă o deputațiune la Budapesta.

Regule de aur.

„De sfat bun și prietin credincios tot-déuna avem trebuință”, dice cine-va cu drept cuvânt. Sfatul bun adeseori e mai scump decât aurul, și sunt întemplări, în cari sfatul bun plătesce doi prietini de Dómne ajută și o sută de rudenii rele.

În lumea largă abia cred, că se află țera, unde sfatul bun și cuvântul aflat la timpul său se fiă mai prețios, decât în țera noastră; căci nicăiri doră acestea nu se cer mai cu stăruință, ca tocmai aici, unde la tot pasul ne întelnim cu bine puțin și cu rău mult, cu bucurii rari și cu suferințe dese, cu fericți puțin și cu nefericiți fără număr, cu mulțimea s'eraților și a neînvețăților de totă s'ema.

S'eu veți dice: „E ușor a da sfat bun, căci el nu-i pe bani, dér e anevoiă a-l pădi”. Fraților! Nu vă înșelați. Înșelarea de sine e ca somnul bolnavului, după care urmăză rândul durerilor mari. Decă e adevărat, că plătesce bani tot ceea ce ajută spre a câștiga bani, atunci nu puteți tăgădai, că e de lipsă tot ceea-ce ne ajută să eșim din lipse și necasuri. Și unde este omul, care se nu aibă lipse? Unde este acela, care se respingă dela sine banii, ori mânilor ajutătoare, cari îl scot din lipse? Sfatul bun deci e: ban, prietin, mână ajutătoare, s'eu ori-ce voiți. Cine are urechi de audīt, să audă.

Nu-i lucru nou, ce ve spun eu, fraților! Mulți l'au dis înainte noastră și-l vor dice după noi, căci sfatul bun în ori-ce timp și la ori-ce popor e de lipsă. Însemnările folositoare și regulile pline de înțelepciunea vieții, cari airea au adus mult și la mulți bine, pot și la noi negreșit să aibă urmări bune. De ce ore noi să fim osendiți la vecinică s'erația? De ce nouă să nu ne placă învățăturile sănătoșe ale timpului și ale pățaniei?

Nu, eu, și cu mine mulți, credem tare, că Dumneșeu a păstrat și pentru națiunea noastră timpuri mai fericite. Dér se nu uitați, că Dumneșeu lucră prin mijloce și mai de aproape, prin noi înșine; deci se dice: „ajută-te, și Dumneșeu te va ajuta”.

Unele lucruri sunt din firea lor așa, că cu cât se spun mai de multe-ori, cu atât se înplântă mai adânc în inima omului, întocmai ca și cuiul, care cu cât îl batem mai tare, cu atât merge mai afund în lemn, s'eu părete. Așa stă lucrul mai v'ertos cu acele reguli ale vieții, de a căroră păzire și urmăre at'ernă fericirea noastră pământescă. Deci:

1) „Timpul e ban” dice Englesul practic. „Cine are timp, are viață” dice Némțul iscusit. În dicerile aceste zace at'ata înțelepciune, încât adese-ori cu anevoie o aflăm în cărți întregi. Însemnați-v' bine, că d'ide-

— Ale cui sunt aste turme? prietenilor.

Ciobanii răspuseră:

— Ei, Dómne! Ale cui să fiă? Ale lui Mătăhuz împărat sunt, și încă astea nu-s nimic!

Când audiră una ca acesta, toți se loviră cu mâna peste falcă. Ei nu mai putură să-și stăpănescă mirarea și fericirea pe mirăsa, că a dat peste un bărbat așa de june, frumos și bogat.

Era Mătăhuz împărat tăcea mălcă, și înmurmură de cele ce vedea. Aușea și i-se părea că visază, ér nu că sunt aeeva cele ce arătau ochilor lui.

Cotoșmanul se mândrea și se fălea cu bogățiile stăpănelui său. Când, era nu se mai vădu. Nu se sciu ce se făcu. Pare că intrase în pământ.

El însă dete o repeđitură înainte. Și ajungând la palaturile smeiilor, pe ale căror moșii erau, le d'ise cu grai îngrōdit: Fugiți, Smeilor, și vă ascundeți, căci etă că vine Ilie, Pălie să vă potopescă, să vă

părjolescă și după el Luceflenderu săv'ea ia suflengheru.

Récori de grōză cuprinse pe smei când audiră pe neașteptate o veste așa primejdiosă. Nu scia încotro să se dea d'o parte până va trece acest părjol ce le spunea Cotoșmanul.

Acesta se prefăcu a le fi prieten și a le da sfaturi bune. Vorbele lui at'ata îi ameișe, în cât de spaimă, pare că le luase pânđa de pe ochi și se perduseră cu totul.

Atunci le d'ise cu grăbire și cu o prefăcută grije:

— Veniți, veniți, mai iute încoa, să vă ascund eu în șira asta de pae din bă-tătură.

Bieții smei, at'ata se speriaseră în cât nu mai sciau ce face. Se lăsară să-i ia să-i ascundă.

Cotoșmanul îi băgă în șira de pae, și îi dete foc. Indată v'apaia se urca până la cer; era bieții smei țipau de usturime în para focului de să le plângi de milă. Țipară ce țipară, d'era odată cu focul li-se stinse și lor glăsciorul și se făcură scrum.

rile aceste sunt scose din viața poporului și sunt adevărate prin proba timpului. La toate popoarele se află în alte cuvinte duse adevărurile acestea: „*Timpul e comora cea mai prețioasă*”; „*Inteligența întrebuintare a timpului e singura cale, ce duce spre fericire*”. Și străbunii noștri au fost păturași de adevărurile acestea, căci dela ei ni-a rămas dicala: „*Cel ce se scoldă de dimineță, capătă bani în straiță*”.

2) „*Nici odată să nu întârzi a cumpăra marfa, cu care te imbiie, și a vinde pe aceea, ce se caută*”. La întemlarea dintăiu vei cumpăra ieftin, la a doua ți-se plătesce bine. Un neguțător avut mărturisit, că averea lui are a-o mulțami numai faptului, că a știut să păzescă regula pomenită mai sus.

3) „*Cheltuelile măruntă făcute adese-ori, mai curând golesc pungă, decât cele mari făcute arare-ori*”. Dacă pe fiă-care ți ai risipit numai un creițar, în restimp de un an vei fi mai sêrac cu 365 creițari. Cheltuelile de un creițar se prefac în urmă obiceiului, și se știu, că e mai ușor a înghiți un ou, decât a te desbăra de o datină rea.

4) „*Căștigurile mai măruntă, decât se întâmplă adese-ori, aduc mai mult folos, decât cele mari, dăr mai arare-ori*”. Pofta peste măsură de a căștiga e un fel de înșelare, și ușor pôte aduce pagubă. Cel înțelept nu va suferi să fiă și a doua-ora înșelat, și decât a băgat de sêmă, că s'a fript, de altădată merge la neguțător mai de omeniă. Să nu ți dai averea în arândă prea mare, căci arândășul va stôrce pentru sine căștig cu ori-ce preț, numai să nu rămână de pagubă, și tu vei primi averea înderept storsă de totă mēduva.

5) „*Care-și dă banii pentru multe nefolositoare, lucră ca și când i-ar arunca în noroiu*”. Unelte fără folos sunt capital mort, care necum se aduceă căștig, dăr din ți ce merge scade. Decă, nu băgați banii în lucruri scilpiciose pe dinafară, cu cari se fălesc cei din cetățile mari. Să știți, fraților, că mulți cetățeni flămândesc pe lângă uneltele lor îngrămădite pentru pompă. Căutați dăr mai pe sus de toate, ca nu cum-va, cumpărând lucruri nefolositoare, să fiți silți a vinde și cele de folos. Banii numai atunci folosesc, decât ambli să căștigă cu ei alții, — cu bani să căștigă banii. Cel ce ține în ladă banii adunați de mai mulți ani, acela nu se înșelă numai pe sine, ci și pe de-a-prôpele său.

6) „*Să iai serisore, decât ai plătit cui-va bani, și să nu-ți lași contractul la creditorul tēu*”. Pe fruntea nimēnuia nu e scris, că va trăi cât e lumea. Pôte că imprumutătorul de omeniă să môră, și moștenitorii lui să-ți cēră încă odată datoria. Omenii uită ușor două lucruri: că li-s'a plătit datoria și că sunt datorii.

Eată câte-va din regulile de aur, pe cari le recomand în luarea de sêmă mai ales a fraților mei Români dela sate. Mult pot folosi celor ce le vor urma, și vai de aceia, cari vor rîde de ele.

Dela țēră.

ECONOMIA

Starea noastră economică.

(Fine.)

Pe când plugarii mai harnici și cu dare de mână ară acum pământul cu puterea aburului, ér de ogor ară cu mult mai afund, ca pe la noi, ceea-ce încă ajută foarte mult buna rodire, pe atunci la noi mulți mai numai sgară pământul și la ogor, așa încât cresc și se desvôltă o mulțime de burueni stricaciose prin holde.

Cine nu scie apoi, ce influență mare are și sēmēnța asupra rodirei, — influență, asupra căreia s'au cugetat de mult plugarii învățați, alegând bărbătesce sēmēnța prin triure și mai îmbunătățind-o și într'alt fel, ér pentru ca să pôtă fi sēmēnată la o adencime potrivită, și numai câtă e de lipsă, s'au introdus mașinele de sēmēnat, cari se privesc acum pre-tutindenea ca cele mai însemnate instrumente economice.

În legătură cu acestea, ar trebui să se dea și fēnațelor naturale și măestrite mai multă atențiune; ar trebui să se risipescă bărbătesce mușinolele în toate tomnile, să se lăzuscă cele pline de tufe și răchite, să se facă șanțuri (canaluri) pentru scurgerea celor băltoșe și mărăștinose, ér cele sterpe de ierbă ar trebui sēmēnate și, decât sunt mai în apropierea rîurilor curgătoare, în timp de secetă să fiă udate.

În rēnd cu acestea, ar trebui introduse și lățițe mai tare și fēnațele măestrite, în cari să se cultive mazărice, trifoiu, luțernă și alte ierburii sēmēnate, cari, după cum se scie, dau un nutreț mai bun, mai mult și mai prețios, ca cele naturale. Ast-fel am avut ocaziune să vęd vëndēndu-se un car de fēn bun cu prețul de 10 fl., pe când un car de trifoiu uscat am vędut, că s'a vëndut de două-ori așa de scump.

Trecēnd la economia vitelor, s'ar putē face asemenea mai multe îmbunătățiri, pe unde értă împrejurările. În loc de a ținé câte 6—8 vite de un soiu mai de rēnd, ar fi mai bine de multe-ori a ținé numai câte 3—4 de un soiu mai bun, și mai ales cu cari s'ar putē cruța apoi o parte însemnată a nutrețului. În privința acēsta încă n'ar strica, decât am fi mai prevēdători, ca să nu ținem nici odată vite mai multe, decât avem nutreț, căci mai cumpărând și fân în primăvară, când mai tot-dēuna e foc de scump, nu se plătesce economia vitelor.

Pe lângă economia vitelor mai mari, ar trebui să se țină și crescă mai multe animale măruntă, precum sunt porcii și oile, cari se pot vinde aprôpe ori și când, și ast-fel economul pôte ajunge mai ușor la parale, decât când e silit a-și vinde vite de cele mari séu bucate. Cu deosebire pe crescerea și îngrășarea porcilor ar trebui să se pună grija cea mai mare, și în loc de a vinde bucatele lesne de cele mai multe-ori, mai bine ar fi să se îngrășă cu ele porcii séu chiar și alte vite mai mari, cari vedem și scim, că se plătesc mai bine.

Pentru-că trebuie să ne însemnăm bine și aci: cu cât pôte să producă cine-va mai mult și mai bun, cu atât va fi mai prețuit și mai băgat în sêmă, și din contră, cu cât va produce mai puțin și mai rău, cu atât va fi mai desprețuit și mai nebăgat în sêmă.

Să căutăm dēră, ca așa să înaintăm starea noastră economică, ca nici-odată să nu avem causă de-a ne plânge în contra ei, ci tot-dēuna să fim prețuiți și băgați în sêmă, ca nisce plugarii harnici, cari sciu să producă nu numai pe sēma lor, ci chiar și pentru trebuințele altora.

I. Georgescu.

MULTE ȘI DE TOATE.

Copiii și tutunul.

Un diar din Paris scriind despre patima de a fuma, ce acum începe a-se lăți și între omeni tineri, dîce că în orașe mari, și mai ales în capitala Francei, ți de ți vești nu numai omeni mai tineri, ci chiar copii mici cu țigare în gură.

Ușor își pôte gândi ori-cine, oă tutunul pentru copii e venin, și mai ales că ei fumază pe ascuns, când stomacul li e gol, ceea ce strică și mai mult.

Un inspector de școlă făcū observarea, că cei mai mulți copii de școlă din cercul séu mirósă a tutun. Directorul unui institut asigură, că jumătate dintre băeții de școlă, în etate de 12—18 ani se dau patimei fumatului. Sunt chiar și de aceia, cari fumază în etate de 10—12 ani.

Copiii fumători de regulă sunt lenoși și osteniți la spirit. Nu lucră și nu se jôcă. La nimica nu află bucuria și plăcere.

De aceea în diferite țeri s'au luat mēsurii contra acestui mare rău. Astfel în cantonul Freiburg din Elveția nu-i este permis nici unui tîner să fumeză înainte de a ajunge etatea de 16 ani, căci altmintrelea se pedepsește cu 1—9 franci. În Alsacia-Lorena se pedepsește copii fumători cu 3—12 franci. În America se pedepsește cu 50—250 franci. Se înțelege că pedepsele ating pe părinți și pe vëndătorii de tutun.

Paiangenul concurent al vermelui de mătase.

Revista științifică „*La Nature*” aduce scirea, că în insula Magașilor din Madagascar s'a găsit un paiangen anume *Halaba*, care face vermelui de mătase o concurență mare. Mătasa produsă de acēști paiangeni este mai grea și de o calitate mai superiôră, decât a vermelor noștri de mătase. Indigenii prind firele paiangenului pe o depănătoare și îl lasă să țese singur învêrtind firele: lucru foarte interesant și care nu se obține cu vermele de mătase. După unul vine altul și așa urmēză paiangen după paiangen în a-și depăna firele lui, cari câte-odată ating o lungime de 2000 de metri. Guvernul frances studiēză introducerea și aclimatizarea acestor paiangeni în Franța.

Prietenie între cîne și pisică.

Se scie, că dușmănia între pisică și cîne e proverbială. Totuși se cunosc multe casuri de prietenie între pisică și cîne. Un cas însă, pe care-l citeză diarul „*Eleveur*” merită a fi cunoscut.

O pisică și un cîne, aparținēnd aceluiași proprietar, erau prietini cei mai buni din lume. Tôtă ziua și petreceau timpul împreună și se jucau. Intr'o ți pe când se jucau, pisica muri de-odată în labele cînelui.

La început, cînelui nu-i venea să credă în acest eveniment tragic, el rădica pisica, o rostrogolea, o desmierda, continuând jocul séu, dăr fū cuprins de un fel de spaimă vędēnd pe prietina sa, că rămâne nemîșcată. Indată însă înțelese întēmplarea și durerea lui isbucni în gemete prelungite.

După cât-va timp, îi veni o idee curiôsă: de a îngropa pisica. El o țiri în grădină, săpă o grôpă cu labele și cu botul, puse în ea cadavrul prietenei sale și o astupă cu pământ. După aceea se culcă pe mormēnt și începū a urla a mort. Ideia de a îngropa cadavrul e foarte ciudată și e greu de esplicat cum i-a venit în minte.

Ultima călătorie a lui Napoleon I pe mare.

Sub acest titlu a apărut în Londra o carte scrisă de Umwin Fischer, carte, care conține albumurile a doi ofițeri englesi, albumuri de un mare interes istoric.

Admiralul Sir Tomas Ascher comanda, ca căpitan, fregata „*Undauted*”, care conduse pe Napoleon I, după abdicarea lui, la Elba, și Ion Glover a fost secretarul admiralului Coeburn, a cărui corabie „*Northumberland*” a condus pe Corsicanul la St. Elena. În albumul lui Ascher se constată admirabilul farmec, care-l esercita Napoleon în viața sa particulară asupra celor ce-l înconjurau. El se interesa de toate, despre expedițiile sale militare, despre caracterul poporului engles, despre planurile sale pentru crearea unei flote, care să domineze marea. Chiar și pe un timp furtunos Napoleon nici odată nu ma-

nifesta nici o urmă de bôlă mare. Chiar decât toți cei din jurul lui sufereau o bôlă el era voinic.

Despre generalul Blücher el și a primit admirațiunea.

— „*Dracul bētrên m'a atacat tot-o-una cu aceeași furie. Când era bătut, de un moment ôre-care, ér era gata bătăia.*”

Planul împēratului cu invaziunea Anglia e de mare interes și e desvôlt pe larg. Se pare, că Napoleon nu vrea nici de cum să se rațime pe mica flotă; el intenționa să atragă cu o mai mare corăbiile englezesce din țēră engles spre India de Vest, apoi să barce în Kent și să ajungă direct în țile la Londra, ca să dea creditului și mericiului Angliei lovitura de môrte.

În albumul lui Glover se repetă unele lucruri, cari sunt și la Ascher. General Bonaparte, cum se chema acum, se ocupa și cu mai puțină rezervă ca mai înainte, și cu deosebire vorbea despre môrte, cari l'au făcut să se căsătorēscă cu Maria Luisa. Asemenea se găsec proprii păreri ale lui Napoleon despre expediții în Rusia și despre miseriile retragerii din Moscva.

În ce privesce omorirea ducelui d'Enghien, e remarcabil, că Napoleon se ocupa pe sine. Una dintre scrierile cele mai plăcute este întēlnirea împēratului cu două fetițe englese în insula St. Elena după câte va țile toți trei erau cei mai buni prietini, se jucau de-a baba ôrbă, cea mai mică îndrăzneț să i dîcă și Bonaparte un nume sub care este cunoscut și astăzi în Anglia.

Un testament ciudat.

În Odessa a murit deunăđi un om excentric. Avera sa ca de 4 milioane ruble a lăsat-o celor 4 nepôte ale sale, cari trăiau în condițiuni strălucite. Pentru-că nerile dame să nu devină răsfățate, puni mână de-odată pe o avere așa de mare, a dispus, ca înainte de a lua în primă moștenirea, ele să dovedescă: cumcă a fost 15 luni în serviciu cu purtare bună, anume ca servitoare în casă, spalătoare, descărcătoare de carbuni, etc.

Fiă-care ți a serviciului lor, afară de Dumineca și sêrbătoare, trebuie să oantă cel puțin 12 ôre de serviciu, fiind aceste atestate de poliția. Trei esecutori testamentari veghiēză să se îndeplinească aceste condițiuni. Indată după deschiderea testamentului cele 4 dame au intrat în serviciu și muncesc serios.

Până acum amintitele nepôte au primit în două luni 863 propunerii de căsătorie, dăr ele au declarat, că-și vor da mână numai unor bărbați, cari se vor pune unei încercări asemenea aceleia precrise lor în testament, și pe care o va prescrie dēnsele.

Ochi de sticlă.

Din Londra se serie: Un gazetar a avut o convorbire deunăđi cu comersantul de ochi de sticlă Aitchison, care i-a mărturisit, că în Anglia se vënd pe an 50.000 de ochi de sticlă.

Un ochiu de sticlă bun englez ține un an și costă 25 franci, ochii germani și francezi sunt mai efinați, dar nu așa de trainici.

Dușmanul cel mai mare al ochiului de sticlă e sarea din lacrimă. Sunt omeni și cu doi ochi de sticlă, ei i pôtă spre a avea mai bine aședate genele și apoi spre a arăta mai bine.

Ochiul de sticlă e un mare mijloc de înfrumusețare.

D. Aitchison dîce, că o fată cu un ochiu, care ar vrea să se mărite, nu pôte face alt-ceva mai bun, decât să-și cumpere un ochiu de sticlă. Ea poate chiar să facă semn cu el.

Tērguul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 14 Oct. de 12,884 capete, la 15 Oct. au intrat — capete și au eșit 719, rămăvând la 16 Oct. un număr de 12,165 capete.

Se notăză marfa: unгурescă veche.
 grea dela — cr. până la — cr.
 marfă unгурescă tineră grea dela
 — cr. până la 55. — cr., demijloc dela
 — cr. până la 55. — cr. ușoră dela
 — cr. până la — cr.

Marfă țărănescă grea dela — până
 — cr. de mijloc dela — cr.
 până la — cr. ușoră dela — cr.
 până la — cr.

Marfă sârbescă, grea dela 53. — cr.
 până la 54 — cr. Transito, mijlociă grea
 dela 53. — cr. până la 54. — cr. transito
 ușoră dela — cr. până la — cr.

Calendarul săptămânii.
 OCTOMVRE are 31 zile. BRUMĂREL.

Zile	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
8	Cuv. Pelagia	20 Vendelin
9	† S. apost. Iacob	21 Alice și Ursula
10	S. Eulampiu	22 Cordula
11	† S. ap. Filip	23 Severin
12	S. m. Pr. Tarah	24 Arch. Rafael
13	M. Carp. și Papil	25 Cris. și Dar.
14	† Cuv. Paraschiva	25 Demetriu

Bursa de mărfuri din Budapesta.
 din 16 Octomvre n. 1895.

Semințe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grâu Bănățenesc	80	6.50	6.65
Grâu dela Tisa	80	6.55	6.70
Grâu de Pesta	80	6.50	6.65
Grâu de Alba-regala	80	6.40	6.55
Grâu de Bácska	80	6.60	6.75
Grâu ung. de nord	80	—	—

Semințe vechi ori noue	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr.	
			dela	până
Săcară	nutreț	70-72	5.90	6.00
		60-62	5.00	5.20
Orz	de vinars	62.64	5.50	6.80
		64.66	6.90	8.25
Orz	de bere	39.41	5.85	6.15
		—	—	—
Cucuruz	bănăț.	75	—	—
Cucuruz	altă soi	73	—	—
Cucuruz	—	—	—	—
Hirică	—	—	—	—

Produs	S o i u l	Cursul	
		dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungur. francesă	38.	50.
		—	—
Oleu de rap.	roșiă rafinat duplu	35.	46.
		—	—
Oleu de in	—	—	—
Uns. de porc	dela Pesta dela țără	62.50	63.
Slănină	svântată afumată	54.	54.50
Sân	—	60.	61.
Prune	din Bosnia în buți din Serbia în saci	17.50	18.
Lictar	slavon nou bănățenesc din Ungaria	14.75	15.25
Nuci	unguresci sârbesci brută galbină strecurată de Rosenau brut	17.	17.50
Gogoși	—	—	—
Miere	—	—	—
Ceară	—	—	—
Spirt	Drojdiuțe de spirt	—	—

Prețurile cerealelor din piața Brașov.
 Din 18 Octomvre st. n. 1895

Măsură sau greutatea	Calitatea.	Valuta a triaod.	
		fl.	cr.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	5	20
		4	80
"	" mijlociu	4	60
		3	50
"	" mai slab	3	60
		3	60
"	Grâu mestecat	3	60
		3	60
"	Săcară frumôsă	3	60
		3	60
"	" mijlociă	3	60
		3	10
"	Orz frumos	2	20
		4	20
"	Ovês mijlociu	4	20
		3	80
"	Cucuruz	5	20
		6	50
"	Mălaiu	4	20
		6	50
"	Mazere	4	20
		8	50
"	Linte	4	20
		4	20
"	Fasole	4	20
		4	20
"	Sēmēnță de in	8	50
		4	—
"	Sēmēnță de cânepă	4	—
		—	75
"	Cartoff	—	—
		—	—
"	Măzēriche	—	—
		—	—
1 kilă	Carnea de vită	—	44
		—	52
"	Carnea de porc	—	28
		—	—
"	Carnea de berbec	—	—
		—	—
"	Sēu de vită prospēt	23	—
		—	—
100 kil.	Sēu de vită topit	33	—
		—	—

Bursa de Bucurese
 din 16 Octomvre n. 1895.

Valori	Do. banca	Scad. cup.	Cu bani gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct	100.3/4
Rentă amortisabilă	5%	" "	98.3/4
" (Impr. 1892)	5%	Ian.-Iul.	100
" din 1893	5%	" "	100
" 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct	96.1/2
" (Impr. de 32. 1/2 mil.	4%	Ian.-Iulie	89.1/4
" (Impr. de 50 mil.	4%	" "	89.1/2
" (Imp. de 274 m. 1890	4%	" "	90
" (Imp. de 45 m. 1891	4%	" "	89.1/2
" (Im. de 120 iul. 1894	4%	" "	89.1/2
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6%	Mal.-Nov.	102.1/2
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	" "	283.
Oblig. comunei Bucuresti 1883	5%	Ian.-Iul.	97.1/2
" " " " din 1884	5%	Mal.-Nov.	—
" " " " din 1888	5%	Iun.-Dec.	—
" " " " din 1890	5%	Mal.-Nov.	98.1/8
Scrisuri fonciare rurale	5%	Ian.-Iulie	94
" " urbane Bucuresti	6%	" "	101.1/2
" " " " " "	5%	" "	90.1/2
" " " " " "	5%	" "	81.3/4
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	" "	—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	—
Banca Națion. ult. div. 86.—	500	intr. v.	1582.
Banca agricolă	500	150 v.	220.—
Dacia-România ult. div. 85 lei	200	intr. v.	404.—
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	" "	414.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 90	250	" "	330.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	" "	170.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	" "	—
"Patria" Soc. de asig. ult. d. 4 lei	100	" "	95.—
Soc. rom. de petrol em. u. d. 0	200	" "	—
" " " " 2 em. u. d. 0	100	" "	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	300	" "	—
"Bistrița" soc. p. f. hârtii 300	1000	" "	—
Societ. p. const. de Tramways	200	" "	—
20 franci aur	—	—	2000

SCOMPTUR Î:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansuri pe efecte	6%	Petersburg	4 1/2%
Casa de Depunerî	6 1/2%	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	5%	Elveția	3%

Cursul losurilor private
 din 16 Octomvre 1895

	cump.	vunde.
Basilica	7.75	8.—
Credit	200.75	201.25
Clary 40 fl. m. c.	56.50	53.50
Navig. pe Dunăre	140.—	146.—
Insbruck	27.—	28.—
Krakau	27.50	28.—
Laibach	22.50	23.50
Buda	60.75	61.75
Palfy	57.25	58.25
Crucea roșie austr.	17.50	18.10
dto ung.	11.—	11.50
dto ital.	13.25	13.—
Rudolf	23.25	24.25
Salm	69.50	70.50
Salzburg	25.50	26.50
St. Genois	71.—	72.—
Stanislaw	42.75	46.—
Triestine 4 1/2% 100 m. c.	150.—	—
dto 4% 50	72.—	76.—
Waldstein	53.—	56.—
Sârbesc 3%	35.75	36.25
dto de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4%	128.50	129.—

Cursul la bursa din Viena.
 Din 18 Octomvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	120.80
Renta de corone ung. 4%	98.85
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	123.85
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.45
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.—
Bonuri rurale ungare 4%	97.65
Bonuri rurale croate-slavone.	—
Imprum. ung. cu premii	161.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	144.75
Renta de hârtie austr.	100.50
Renta de argint austr.	100.65
Renta de aur austr.	121.35
Losuri din 1860	151.50
Acții de ale Băncii austro-ungară.	1059.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	481.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	398.50
Napoleonori.	9.53 1/2
Mărci imperiale germane	58.80
London vista	120.05
Paris vista	47.52 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.10
Note italiene.	45.12

Cursul pietei Brașov.
 Din 19 Octomvre 1895.

Banconote rom. Cump.	9.49	Vënd.	9.52
Argint român. Cump.	9.45	Vënd.	9.50
Napoleon-d'ori Cump.	9.51	Vënd.	9.53
Galbeni Cump.	5.75	Vënd.	5.80
Ruble rusești Cump.	128.—	Vënd.	—
Lire turcești Cump.	58.60	Vënd.	—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
 Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Domnii abonenți, cari încă nu și-au reînnoit abonamentul, se binevoiescă a-l reînnoi neamănat, ca să nu li-se întrerupă regulata espedare a țiarului.
 Cu numărul de față se sisteză espedarea fôiei celor ce nu și-au re'nnoit abonamentul.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Sz. 225-1895.

Arlejtési hirdetmény.
 A. m. kir. belügyminister úr Ö Nagyméltóságának 55906/VII. C. 1895 sz. alatt kelt magas rendelete következtében a brassói m. kir. országos szemgyógyintézet szembetegei élelmezésének három évre, az az 1896 évi január 1-től 1898 évi deczember hó 31-éig való biztosítása iránt ezennel pályázat hirdettetik.

A pályázni ohajtók felhivatnak, hogy szabályszerűen bélyegyzet ajánlataikat f. évi november hó 10-ik napjának déli 12 órájáig cs. és kir. Kamarás és Brassó vármegye főispánja Ürmösi Maurer Mihály úr Ö Méltóságához lepecsételt borítékban nyujtsák be.

Ajánlattevő köteles a brassói m. kir. adóhivatalnál 500 forintot készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni és a bánatpénzről nyert elismervényt az ajánlathoz mellékelni, mert különben ajánlata figyelembe vétetni nem fog.

Az árlejtésre vonatkozó feltételek az országos szemgyógyintézet gondnokánál (Csokrak 10 házszám) naponta délelőt 10—12-ig delután 3—5 óráig megtekinthetők.

Az ajánlattevő köteles ajánlatában megemliteni, hogy az árlejtési feltételek elôtté ismeretesek, s hogy azokat magára nézve egész terjedelmükben kötelezőkül elôsméri. A feltételektől eltérő ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.

A magas m. kir. belügyministerium fentartja magának a jogot a beérkező ajánlatok közül szabadon választani.
 Brassó 1895 évi Oktober hó 17-ik napján.
 Dr. Fabritius József s. k. igazgató.

Nu se mai oferă în viață nici-odată ocașia
 ca numai **fl. 4.25 cr.** tã se pentru **fl. 4.25 cr.** cumpere o colecție splendidă de

10 bucăți fl. 4.25 **10 bucăți fl. 4.25**

1 ciasornic de busunar Prima Anker-Remontoir umblă precis, și cu garanție de 3 ani.
 1 lanț imitație d'aur panzer, cu inel de siguranță și carabină.
 2 inele imitație d'aur cel mai nou fason, și cu similibriant imit. Turchis și rubine.
 2 nasturi de manjete, aur double, giloșate, cu mehanismu patentat.
 1 acú cu broșu pentru dame forte frumosu, fasonu de Paris.
 3 nasturi pentru Chemisette imitaț. d'aur.
 Tote aceste 10 obiecte practice costă la oaltă numai **fl. 4.25 cr.** Pe de-asupra o surprindere extra gratis pentru suvenir la firma mea.
 Comandați iute, până se mai află obiecte, că astfel de ocașie nu se mai ivește.
 Trimiteri se efectuează ori și la cine cu rambursă. Cui nu-i convine obiectele primesece banii înderētu, așa că pentru cumpărătoru este eschisú ori și ce Risiko.
 Se póte cumpăra dela unica firmă de ciasornice

Alfred Fischer,
 660,3-6 Wien I. Adlergasse 12.

Numere singurateice din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se potú cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu.

Anunț.
 Am onóre a încunoscianța On. public și on. mea clientelă, că **mi-am strămutat locuința în strada Negră Nr. 5,** (în etagiu, lângă băcănă d-lui Grădinar), unde se află și

Atelierul meu de pantofăria.

Imi iau voiã tot-odată a face cunoscut On. public, că prin îndelungata mea praxă câștigată atât în Bucuresti, cât și aici în Brașov, unde lucrez ca măestru independent de un șir de ani, mi-am câștigat încrederea on. public, căruia i-am dat număróse dovedí, că sciu confecționa după măsură tóte soiurile de încălțăminte, din material de prima calitate, durabil, esterior elegant și cu prețuri moderate

Atrag din nou deosebita atențiune a on. public asupra lucrărilor mele de lux, cari sunt de-o confecțiune elegantă.

Cu înaltă stimă:
VASILE OCĂȘIANU,
 măestru pantofar în Brașov.

Prăvălia de manufacturi,
 magazin de bumbăcării înălbite și neînălbite și mărfuri țărănesci.

Cea mai veche, mai căutată și bine reputată firmă românească la loc frecuent din piața Sebeșului.

Se vinde din mână liberă.
 Reflectanții sunt rugați a se adresa la

D-na Rafila Ohnitz,
 Sebeșul-săsesc (Szász-Sebes)

Nr. 13779—1895.

PUBLICAȚIUNE.

Cu referință la publicațiunea din 21 Septembrie a. c. Nr. 10587/95 asupra închirierii cârmelor și hanurilor orașenești în oraș și fostele comune domeniiale, se aduce la cunoștința generală, că **cârciuma în Pôrta (Bran)** cu ocaziunea pertractării de oferte în 24 Octombrie a. c. **nu se va închiria.**

Brașov, 11 Octombrie 1895.

2—2 **Magistratul orașeneșc.**

Nr. 523—1895.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător secundar la școala centrală grănițară din Mărgineni, comitatul Făgărașului, pe lângă un **salar anual de 300 fl.** apoi cvartir și lemne de foc, prin acesta cu termenul până la 21 Octombrie st. n. a c se escrie concurs.

Reflecții să-și trimită supli-

cele instruite cu documentele prescrise de lege la

Comitetul administrator de fondul și școlile centrale grănițarești din fostul reg. rom. I.

Sibiul în 12 Octombrie 1895.
799,2—2**Avis.**

Prin acesta se aduce la cunoștința publică, că institutul de credit și economii: „**Detunata**“, societate pe acțiuni în Bucium, și-a început activitatea sa în 10 l. c. Acordă împrumuturi cu 8% și după depuneri plătesc 6%.

Domnii acționari restanțieri sunt rugați, până în 1 Noembrie st. n. c., ultimul termen, a solvi restul necondiționat la cassa institutului.

Bucium, în 14 Oct. n. 1895.

2—2

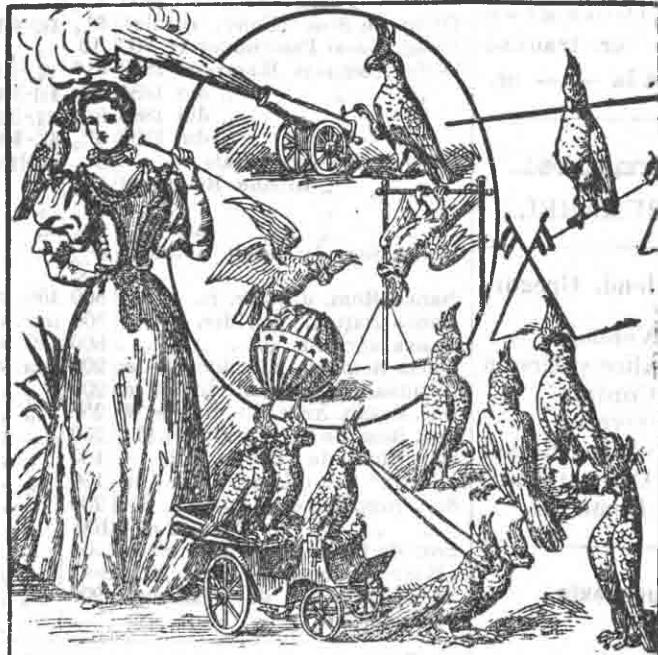
Diracțiunea.**Numai o singură reprezentațiune!**

In sala otelului central Nr. I.

va fi Duminecă în 20 Octombrie 1895 la 4 ore p. m.

TEATRU de PAPAGAI și CACADU.

Cea mai mare novitate în arta dresării.

Prețul locurilor:

șirul I și II 80 cr., III și IV 60 cr., celelalte rânduri 30 cr., galeria 20 cr.

Scolari cu coupon: rândul I și II 40 cr. al III și IV-lea 30 cr. celelalte rânduri 20 cr. galeria: 10 cr.

Bilete se pot căpăta Duminecă începând de la 10 a. m. până la reprezentațiune, la intrarea în sală. Este rugat on. public a cumpăra înainte bilete, ca să nu fiă aglomerați sêra la cassa.

— AVIS. —

Avem onôrea a recomanda on. public pentru

Sesonul de Tómnă și Érnă

fabricatele nòstre din lână curată, recunoscute ca solide, pentru care garantăm și anume:

Stofe de rocuri, pantaloni, pardesiuri, paltoane de érnă, stofe de uniforme, **Postavuri și Loden** de prima calitate, și execuțiune foarte îngrijită. **Pleduri** pentru bărbați. **Stofe de cămași.** **Plapome de lână și covore de podini.**

Prețuri foarte moderate.

Rugând On. nòstră clientelă din loc și din afară a visita magazinul nostru spre a se convinge atât de escelenta calitate a mărfurilor, cât și de ieftinătatea lor.

Cu deosebită stimă:

3—8

VILHELM SCHERG & C-ie.

Caete cu mostre stau la dispozițiã.

Pomișori de perseci spre vëndare engros.

Se află gata spre vëndare: circa 80,000 bucăți pomișori, 103 diferite specii excelente de 1—2 ani, cu rădăcini gròse; pomișorii după mărime, dela 20 până la 40 cr.

Prețurile	100 bucăți pomișori à 40 cr., séu 1 până la 100 specii fl.	38
en gros	250 " " " 40 " " 1 " " 100 " "	36
per 100	500 " " " 40 " " 1 " " 100 " "	35
	1000 " " " 40 " " 1 " " 100 " "	32
pomișori	5000 " " " 40 " " 1 " " 100 " "	30

Mare asortiment de speciile următoare (dintre cari multe specii americane veratice) Amsden, Beatrix, Egresi duranci, Mignonne bative mari, Mignonne tardive, Gyümöskertek királynöje, Honeyvell, Korai Sándor, I. Lipot, Lord Palmerston, (tot ca Saind Jose), Matelca premiata, Mezö-komáromi duranci, Regina Olga, Precoc de Canada, River's korai, Rothe may de Brig, Szep orno, Szögi durancija, Valparaiso, Venus emlöje, Pezerle-féle korai duranci, Waterloo, Wilder, Regele Württemberg etc. etc.

Catalogul prețurilor stă la dispoziție.

Comerciu en gros de Vin Spaniol

VINNADOR

Hamburg. Viena.

Astupat cu capse tipărite roșu.

Medic. Malaga Sect, Sherry, Xeres de la frontera, Cognac franțuzesc ++++, V. S. O., în butelii originale și cu prețuri originale,

Se află de vëndare în BRAȘOV, la **FRITZ CZEKELY**, la Elefant, podu bătușilor, strada Hirscher.

A se observa Marca Vinnador precum și sigilul mărcii, registrat la Tribunal. Numai buteliile provédute cu acestea se garantézã.

Suferințele de pămâni și pept vindecate.**Domnului JOHANN HOFF,**

furnisorul curți c. r., inventatorul așa numitei „Bere sanitară Malzextract“ a lui Johann Hoff, furnisorul celor mai mulți Suverain, c. și r. Consilier etc. etc. Viena, Graben, Bräuner-strasse 8.

Bere Sanitară Malzextract a lui JOHANN HOFF, pentru suferințe de plămâni.

Fabricatele fără marcă cu portretul inventatorului Johann Hoff, sunt false și se resping.

De 76 ori distins din cercurile mai înalte.

MALZ CHOCOLADA pentru ANEMICI.

Berlin. Mă simt îndatorat a vă aduce mulțumirile mele pentru succesul strălucit, ce au produs berea de Malzextract asupra sănătății nepoții mele. Au avut un efect miraculos. Este de recomandat tuturor, cari n'au apetit. A. Rolke.

Blankenbug. Vă rog pentru imediata trimitere de 13 bute libere Malzextract pentru mama mea bolnavă. C. Klust.

Pățimem de durere de stomac, totă mâncarea și leutura dam afară în forma unei substanțe ca de cafea rău mirositoare. Nici o medicină nu-mi folosea. Slăbisem în așa măsură că nu mai avem nici o speranță de însă năsoșare. Am început a lua Malzextract. După puține zile am simțit o mare îmbunătățire. După Dumneșeu am a mulțumi D-tale vieța. Mă rog trimitem 50 buteli bere Malzextract, 10 funți Eisen-Malz Chocolate Nr. I și 10 cutii Malzbonbone de Hoffer. Al D-tale recunoscător, Voelker director de moșii în Inglov.

Malzbonbone pentru pept.

Cu bucuriã vă anunț, că tusa și flegma s'au micșorat, și am totă speranța, ca cu fabricația D-tale mă voi însănoșoa.

A. Brun, invetător în Neu-Lipova.

IOHAN HOFF

furnisor c. s. r. și a mai multor suverani

Viena, Graben, Braunerstrasse 8.

Locuri de vëndare în toate farmaciile și prăvălii de specerii și delicatose.